

ΕΘΝΙΚΗ ΛΗΖΙΝΓΚ Α.Ε.Χ.Μ.

Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση
Χρήσεως από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2017
Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Αθήνα, Ιούλιος 2018

Πίνακας Περιεχομένων

	<u>Σελ.</u>
Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου	4
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	10
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	13
Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων	14
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	15
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	16
Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	17
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες	17
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	17
2.1 Βάση παρουσίασης	17
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	18
2.3 Υιοθέτηση των ΔΠΧΑ	20
2.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	24
2.5 Συμψηφισμός	24
2.6 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	24
2.7 Παύση απεικόνισης	24
2.8 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων	25
2.9 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	26
2.10 Μισθώσεις	26
2.11 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	26
2.12 Ακίνητα επενδύσεων	28
2.13 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	28
2.14 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	29
2.15 Ανακτηθέντα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	29
2.16 Ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια	29
2.17 Παροχές προς εργαζομένους	30
2.18 Μετοχικό κεφάλαιο	31
2.19 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα	31
2.20 Προμήθειες	31
2.21 Προβλέψεις	31
2.22 Φόροι εισοδήματος	31
2.23 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	32
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	32
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	34
4.1 Πιστωτικός κίνδυνος	34
4.1.1 Διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου	35
4.1.2 Εξασφαλίσεις	35
4.1.3 Πολιτική σχηματισμού προβλέψεων και απομείωσης	35
4.1.4 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων	35
4.1.5 Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	36
4.1.6 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου	38
4.2 Κίνδυνος αγοράς	38
4.2.1 Επιτοκιακός κίνδυνος	38
4.2.2 Συναλλαγματικός κίνδυνος	39
4.2.3 Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές	39
4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας	39
4.4 Λειτουργικός κίνδυνος	40

Πίνακας Περιεχομένων

4.5 Κεφαλαιακή επάρκεια	41
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Λοιπά έσοδα τόκων	41
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Έξοδα τόκων	42
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	42
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Δαπάνες προσωπικού	42
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα	43
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Κέρδη / (Ζημία) από πώληση επενδυτικών ακινήτων	43
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Φόρος εισοδήματος	43
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	44
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	45
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις & υποχρεώσεις	46
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Ακίνητα επενδύσεων	49
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Άυλα περιουσιακά στοιχεία	50
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	50
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	51
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	52
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Ομολογιακά & λοιπά τραπεζικά δάνεια	52
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	53
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Ίδια κεφάλαια	55
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Συνδεδεμένα μέρη	56
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις	58
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	59
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Αμοιβές νόμιμου ελεγκτή βάσει του Ν.3756/2009	59
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Εκτιμώμενη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 κατά την 1 Ιανουαρίου 2018	59
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Αναμορφώσεις στοιχείων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις	64
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού	65

Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Εθνικής Λήζινγκ Α.Ε.Χ.Μ. χρήσεως 2017

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ - ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η ελληνική οικονομία έδειξε ενθαρρυντικά σημάδια βελτίωσης το 2017 ύστερα από μία επίπονη πολυετή περίοδο παρατεταμένης αβεβαιότητας. Οι εξελίξεις στον επιχειρηματικό τομέα, όπως αποτυπώνονται από την πορεία των σχετικών δεικτών οικονομικής δραστηριότητας, από τα μέσα του 2016, συνηγορούν υπέρ της ανθεκτικότητας της εξωστρεφούς επιχειρηματικής δραστηριότητας. Τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα συνέβαλαν στη σταθεροποίηση των επενδύσεων και κατέστησαν την οικονομία πιο ανθεκτική στις εξωγενείς αναταράξεις.

Στο ανωτέρω επιτυχές οικονομικό περιβάλλον ο κλάδος χρηματοδοτικής μίσθωσης παρουσίασε σημαντική άνοδο όσον αφορά στην αξία των νέων συμβάσεων χρηματοδοτικών μισθώσεων που υλοποιήθηκαν εντός του 2017 (€370,9 εκατ.), σε σύγκριση με εκείνες που υλοποιήθηκαν εντός του 2016 (€316,6 εκατ.).

Σε επίπεδο υπολειπομένων κεφαλαίων, η ελληνική αγορά χρηματοδοτικών μισθώσεων εμφάνισε μείωση της τάξης του 9% περίπου.

Η Εθνική Λήζινγκ Α.Ε.Χ.Μ. (η «Εταιρεία») με δεδομένες τις επικρατούσες στην Ελληνική οικονομία συνθήκες, ανέλαβε ικανό αριθμό νέων εργασιών πελατών υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας σε επιλεγμένους κλάδους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Σε αυτό το πλαίσιο η Εταιρεία, καταλαμβάνοντας για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά τη δεύτερη θέση μεταξύ των εταιρειών του κλάδου το 2017, με διαφορά €3,1 εκατ. από την πρώτη, (έναντι της πρώτης θέσης τα έτη 2014 και 2015), υλοποίησε νέες εργασίες κατά τη διάρκεια της χρήσης 2017 ποσού €96,2 εκατ. έναντι ποσού €92,7 εκατ. το 2016. Οι απαιτήσεις της Εταιρείας από χρηματοδοτικές μισθώσεις ανήλθαν σε ποσό €590,5 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2017 έναντι ποσού €612,2 εκατ. το 2016.

Το ενεργό χαρτοφυλάκιο συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης της Εταιρείας την 31/12/2017 είναι κατανομημένο ως εξής:

Ακίνητα	51 %
Κινητός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα	45 %
Επιβατικά αυτοκίνητα (χρονομισθώσεις)	4 %

Σε ότι αφορά την κεφαλαιακή διάρθρωση:

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχεται σε ποσό €101.607 χιλ. διαιρούμενο σε 3.461.900 ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας ποσού €29,35 η κάθε μια.

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανήλθε σε ποσό €59,9 εκατ. έναντι ποσού €51,8 εκατ. το 2016. Το σύνολο των μετοχών είναι κοινές, ονομαστικές, μη εισηγμένες στη χρηματιστηριακή αγορά. Οι μετοχές κατέχονται στο σύνολο τους από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (η «ΕΤΕ»).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ 2017 - ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ - ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ

Συνεπεία της ανάκαμψης του οικονομικού κλίματος, η Εταιρεία έθεσε ως βασικές της προτεραιότητες την αύξηση της κερδοφορίας, τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και τη διατήρηση επαρκούς ρευστότητας.

Τα καθαρά κέρδη της χρήσης του 2017 μετά από φόρους διαμορφώθηκαν σε ποσό €8.085 χιλ., έναντι ποσού €1.361 χιλ. για το 2016 κυρίως λόγω της θετικής επίδρασης των προβλέψεων απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις, των απομειώσεων επενδυτικών ακινήτων αλλά και των απομειώσεων ανακτηθέντος εξοπλισμού. Οι προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις για το 2017 ανήλθαν σε ποσό €4.311 χιλ. έναντι ποσού €(5.912) χιλ. για το 2016, ενώ οι συσσωρευμένες προβλέψεις για τα δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις ανήλθαν την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε ποσό €56.506 χιλ., έναντι ποσού €60.815 χιλ. το 2016.

Η θετική επίδραση της απομείωσης της αξίας των επενδυτικών ακινήτων στα αποτελέσματα της χρήσης 2017 ανήλθε σε ποσό €2.912 χιλ., έναντι ποσού €185 χιλ. το 2016, γεγονός που οφείλεται κυρίως στη βελτίωση της αγοραίας αξίας των επενδυτικών ακινήτων.

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2017

Τα έσοδα τόκων από χρηματοδοτικές μισθώσεις της χρήσης του 2017 ανήλθαν σε ποσό €21.236 χιλ. έναντι ποσού €20.625 χιλ. της προηγούμενης χρήσεως, τα λοιπά έσοδα τόκων ανήλθαν σε ποσό €1.726 χιλ. έναντι ποσού €1.761 χιλ. της προηγούμενης χρήσεως, ενώ τα έξοδα τόκων ανήλθαν σε ποσό €(17.470) χιλ., έναντι ποσού €(16.191) χιλ. το 2016, με αποτέλεσμα τα καθαρά έσοδα από τόκους να διαμορφωθούν σε ποσό €5.492 χιλ. το 2017 έναντι ποσού €6.195 εκατ. το 2016.

Επιπλέον, τα αποτελέσματα της χρήσης του 2017 ενισχύθηκαν και με τη θετική επίδραση της απομείωσης της αξίας του ανακτηθέντος εξοπλισμού κατά ποσό €418 χιλ., έναντι ποσού €(1.029) χιλ. το 2016, κυρίως λόγω επαρκών καλύψεων από εξασφαλίσεις.

Ο δείκτης *σύνολο ιδίων κεφαλαίων / δανειακές υποχρεώσεις*, ανέρχεται σε 9,0% την 31 Δεκεμβρίου 2017 έναντι 7,8% το 2016.

Ο δείκτης *συνολικές απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις / δανειακές υποχρεώσεις*, ανέρχεται σε 88,5% την 31 Δεκεμβρίου 2017 έναντι 92,3% την 31 Δεκεμβρίου 2016.

Στο σκέλος των λειτουργικών δαπανών ο δείκτης *κόστους / εσόδων*, ο οποίος διαμορφώνεται σε 91,9% για το 2017 (2016: 74,7%), επηρεάστηκε κυρίως από τη μείωση των λοιπών εσόδων εκμετάλλευσης και την αύξηση των εξόδων από τόκους.

Αναφέρονται αναλυτικά τα ακόλουθα για τη χρήση του 2017:

(α) Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης αυξήθηκαν κατά ποσό €844 χιλ. κυρίως λόγω της αύξησης των κερδών από την πώληση αυτοκινήτων μακροχρόνιων μισθώσεων και της αύξησης των λοιπών εσόδων μισθωμένων αυτοκινήτων αφού εξαιρέσουμε το Έκτακτο κέρδος του εισφερόμενου κλάδου των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας της PROBANK Leasing A.E.X.M., ποσού €5.694, από τη χρήση του 2016.

(β) Τα έσοδα από τόκους αυξήθηκαν κατά ποσό €576 χιλ. κυρίως λόγω της αύξησης της παραγωγής (νέες εργασίες) που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης 2017.

(γ) Οι δαπάνες προσωπικού αυξήθηκαν κατά ποσό €545 χιλ. γεγονός που οφείλεται κυρίως στην οικειοθελή αποχώρηση τριών υπαλλήλων της Εταιρείας, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που έθεσε η μητρική Τράπεζα στο Πρόγραμμα Εθελουσίας Αποχώρησης του προσωπικού της.

(δ) Στα καθαρά κέρδη της χρήσης του 2017 περιλαμβάνεται - μη λειτουργική ζημιά - από την πώληση επενδυτικού ακίνητου ποσού € 2.107 χιλ..

Η Εταιρεία εκ της φύσεως των εργασιών της υπόκειται σε κινδύνους, κυρίως πιστωτικό και λειτουργικό, κίνδυνο ρευστότητας και κίνδυνο επιτοκίου, οι οποίοι αντισταθμίζονται. Παρ' όλο που οι ορισμοί των κινδύνων αυτών αλλά και οι τρόποι αντισταθμίσεώς τους αναλύονται διεξοδικά στο οικείο κεφάλαιο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, στο πλαίσιο της παρούσης εκθέσεως αναφέρονται συνοπτικά τα εξής:

Οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης έχουν γίνει με τις προϋποθέσεις που θέτει ο κανονισμός πιστοδοτήσεων της ΕΤΕ και εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα αυτής. Παράλληλα, υφίσταται στενή συνεργασία με την ΕΤΕ ώστε να ελέγχεται πιο αποτελεσματικά ο πιστωτικός κίνδυνος.

Περαιτέρω, από πλευράς γεωγραφικής συγκέντρωσης, το δανειακό χαρτοφυλάκιο της Εταιρείας είναι κατανεμημένο στο σύνολό του στην εγχώρια αγορά.

Η Εταιρεία έχει αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής επιτοκίων, δεδομένου ότι οι συναπτόμενες με τους πελάτες συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθώς και οι συναπτόμενες με την ΕΤΕ δανειακές της συμβάσεις, βασίζονται κυρίως σε κυμαινόμενα επιτόκια, των οποίων η μεταβολή είναι παράλληλη. Ειδικότερα, πάνω από το 95% των ενεργών συμβάσεων χρηματοδοτικών μισθώσεων και των δανειακών της κεφαλαίων, έχουν συναφθεί με κυμαινόμενο επιτόκιο με βάση το euribor.

Η Εταιρεία έχει αντισταθμίσει τον κίνδυνο ρευστότητας και ταμειακών ροών, δεδομένου ότι η ληκτότητα των μελλοντικών της υποχρεώσεων καλύπτεται επαρκώς από τις αναμενόμενες εισροές της και τα πιστωτικά όρια που έχουν εγκριθεί από την ΕΤΕ.

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2017

Από την 1 Ιανουαρίου 2010 η Εταιρεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Π.Δ.Τ.Ε. 2622/21.12.2009, υπόκειται σε εποπτεία σε ατομική βάση αναφορικά με την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων της. Σε αυτό το πλαίσιο έχει ανατεθεί στην ΕΤΕ ο υπολογισμός των κεφαλαιακών της απαιτήσεων, καθώς και η διαχείριση του λειτουργικού της κινδύνου. Την 31 Δεκεμβρίου 2017 ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, ο οποίος υπολογίζεται βάσει των κανόνων της Βασιλείας II, ανήλθε σε 19,1% έναντι 19,8% την 31 Δεκεμβρίου 2016.

Η Εταιρεία δεν αντιμετωπίζει περιβαλλοντικά και εργασιακά θέματα.

Η έδρα της Εταιρείας βρίσκεται στην Αθήνα επί της Λ. Αθηνών 128-132 και Ιφιγενείας, ενώ για τις ανάγκες της στη Βόρεια Ελλάδα διατηρεί υποκατάστημα στην Θεσσαλονίκη επί της οδού Πλουτάρχου 5. Το υποκατάστημα δεν διαθέτει λογιστική αυτοτέλεια αλλά παρακολουθείται λογιστικά και τα δεδομένα του ενσωματώνονται στα δεδομένα της έδρας.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2018

Όσον αφορά το σύνολο του 2018, ο ρυθμός ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας αναμένεται να επιταχυνθεί περαιτέρω σε 3,9% (σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΔΝΤ, World Economic Outlook, Ιανουάριος 2018) από 3,7% το 2017. Παρόλα αυτά, υπάρχουν ουσιαστικές καθοδικοί κίνδυνοι που ελλοχεύουν για την ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα, η σύσφιξη των χρηματοδοτικών συνθηκών – ενδεχομένως λόγω της πιο απότομης από το αναμενόμενο αύξησης επιτοκίων από τη Fed - θα ωθούσε ανοδικά τα ασφάλιστρα κινδύνου στις περισσότερες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων οδηγώντας σε υψηλότερη χρηματοοικονομική μεταβλητότητα με αρνητικές επιδράσεις και στην πραγματική οικονομία. Επιπρόσθετα, οι έντονες πιέσεις που δέχονται οι Ευρωπαϊκές τράπεζες (π.χ. μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, αδύναμη κερδοφορία) ενδέχεται να οδηγήσουν στην αναζωπύρωση της κρίσης στην ευρωζώνη λόγω έκθεσης του τραπεζικού τομέα σε κρατικό χρέος. Ταυτόχρονα πιθανή είναι μια επάνοδος της πολιτικής αβεβαιότητας του αποτελέσματος των διαπραγματεύσεων για το Brexit.

Παράλληλα, ενδεχόμενα μέτρα οικονομικού προστατευτισμού ενδέχεται να πλήξουν το διεθνές εμπόριο και τις προοπτικές της παγκόσμιας ανάπτυξης, ενώ περαιτέρω κλιμάκωση των πολιτικών και γεωπολιτικών εντάσεων (Βόρεια Κορέα, Μέση Ανατολή, διένεξη Ουκρανίας/Ρωσίας) θα μπορούσε να εκτροχιάσει την ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας. Τέλος, οι προσπάθειες των αρχών στην Κίνα να αντιμετωπίσουν τους χρηματοπιστωτικούς κινδύνους και να κάμψουν τον υπερβάλλοντα δανεισμό, ενδέχεται να οδηγήσουν σε μια περισσότερο απότομη επιβράδυνση της οικονομίας. Μια τέτοια εξέλιξη, θα μπορούσε να επιφέρει αρνητικές συνέπειες για τις αναδυόμενες και ανεπτυγμένες οικονομίες, μέσω επιδείνωσης των καναλιών κλίματος εμπιστοσύνης, των συναλλαγματικών ισοτιμιών, των τιμών των εμπορευμάτων και του διεθνούς εμπορίου.

Αναφορικά με την Ελλάδα, οι επίσημες προβλέψεις για υγιή ανάκαμψη της οικονομίας το 2018 ύψους 2,6%, ετησίως, κατά μέσο όρο (Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χειμερινές προβλέψεις, Φεβρουάριος 2018 και ΔΝΤ, World Economic Outlook, Οκτώβριος 2017), παραμένουν ευάλωτες σε κινδύνους που σχετίζονται με την εφαρμογή νέων δημοσιονομικών μέτρων, τα οποία στοχεύουν στην επίτευξη του στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 3,5% του ΑΕΠ το 2018 και 2019 (Πηγή: Μνημόνιο Συνεργασίας, 19 Αυγούστου 2015) και με αβεβαιότητες σχετικά με την πορεία προς την οικονομική κανονικότητα, με το πέρας του Τρίτου Προγράμματος, και με την ικανότητα της οικονομίας να έχει ξανά πρόσβαση στις αγορές για αναχρηματοδότηση του χρέους της με διατηρήσιμο τρόπο και σε ανταγωνιστικούς όρους. Η έγκαιρη αποσαφήνιση των νέων παρεμβάσεων για το χρέος της Ελληνικής Δημοκρατίας, σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες αποφάσεις σε επίπεδο Eurogroup, θα μπορούσαν να επιδράσουν στις συνθήκες ρευστότητας της οικονομίας και γενικότερα, στην οικονομική δραστηριότητα.

Η προβλεπόμενη ανάκαμψη εκτιμάται πως θα υποστηριχθεί από α) τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος σε σχέση με το προηγούμενο έτος, γεγονός που θα υποστηρίξει την ιδιωτική κατανάλωση, τις ιδιωτικές επενδύσεις και τις αποφάσεις του ιδιωτικού τομέα περί δαπανών, β) τη θετική συνεισφορά του τουρισμού, όπως προκύπτει από τις θετικές προοπτικές για το 2018, σύμφωνα με τις ευνοϊκές τάσεις των προ-κρατήσεων, γ) τις αυξημένες εξαγωγές αγαθών (+9,6%, σε ετήσια βάση, εξαιρουμένων των καυσίμων, στο σύνολο του 2017, Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Δελτίο Τύπου, Εξελίξεις στο ταξιδιωτικό ισοζύγιο πληρωμών, Δεκέμβριος 2017) και τις θετικές εξελίξεις σχετικά με τις παραγγελίες για εξαγωγές στις αρχές του 2018, υποστηριζόμενες από τον ισχυρό ρυθμό ανάπτυξης της Ευρωζώνης, δ) την ιδιωτική και δημόσια επενδυτική δραστηριότητα, που ενισχύεται από τις εισροές χρηματοδότησης του προγράμματος, τα διαρθρωτικά κεφάλαια από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την αναμενόμενη αύξηση των εκταμιεύσεων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων το 2018, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ε) την περαιτέρω ομαλοποίηση των συνθηκών ρευστότητας (αντανακλώντας, μεταξύ άλλων, την επιπρόσθετη πρόοδο στην εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών της Γενικής κυβέρνησης και τις βελτιωμένες συνθήκες στην αγορά εργασίας) και την επιτάχυνση των εισροών από επενδύσεις χαρτοφυλακίου και ξένες άμεσες επενδύσεις, η οποία έχει γίνει ήδη ορατή το 2017 και στ) στη σταδιακή χαλάρωση των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίου.

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2017

Οι περισσότερες από τις παραπάνω εξελίξεις ενισχύουν την επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης το 2018, ωστόσο, οι προοπτικές ανάπτυξης σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, ο ρυθμός βελτίωσης της χρηματοοικονομικής θέσης του ιδιωτικού τομέα – περισσότερο των νοικοκυριών και λιγότερο των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων – και των συνθηκών ρευστότητας, καθώς επίσης και το ακριβές χρονοδιάγραμμα άρσης των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίου, παραμένουν αβέβαια. Μια ενδεχόμενη εμφάνιση δυσμενών εξωτερικών παραγόντων που επηρεάζουν τη ζήτηση για ελληνικές εξαγωγές, τις τιμές εισαγόμενων πρώτων υλών (ειδικά τις τιμές ενέργειας) ή τις χρηματοπιστωτικές ή/και νομισματικές συνθήκες διεθνώς, θα μπορούσε να επιδράσει αρνητικά στις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό, η Εταιρεία θα επικεντρώσει τις προσπάθειές της στην ανάπτυξη νέων, επιλεγμένων με αυστηρά κριτήρια, εργασιών, σε συνεργασία με τα στελέχη της μητρικής Τράπεζας που είναι αρμόδια για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών, βάσει της ισχύουσας σχετικής σύμβασης εξωτερικής ανάθεσης.

Προτεραιότητα επίσης αποτελεί η αποτελεσματική διαχείριση των απαιτήσεων σε καθυστέρηση και η προσπάθεια εξοικονόμησης πόρων μέσω του περαιτέρω εξορθολογισμού του λειτουργικού της κόστους. Επίσης, θα εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για εκποίηση ανακτηθέντων παγίων ενώ ταυτόχρονα θα παραμείνει σε προτεραιότητα τόσο η ενίσχυση των προσπαθειών ρύθμισης και αναδιάρθρωσης των μη εξυπηρετούμενων απαιτήσεων όσο και η εντατικοποίηση των ενεργειών εισπραξιμότητάς τους.

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Εταιρεία ως 100% θυγατρική της ΕΤΕ διατηρεί σημαντικό ύψος συνέργειες με τη μητρική Τράπεζα και άλλες εταιρείες του Ομίλου της ΕΤΕ. Οι συγκεκριμένες συνέργειες αναπτύσσονται κυρίως α) σε επίπεδο άντλησης κεφαλαίων της Εταιρείας, β) σε επίπεδο συνεργειών τόσο για την προσέλκυση πελατείας όσο και για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου αυτών και γ) σε επίπεδο λειτουργιών. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία συναρτά σε μεγάλο βαθμό τις λειτουργίες της με την πορεία της μητρικής Τράπεζας.

Ρευστότητα

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, η χρηματοδότηση της μητρικής Τράπεζας από το Ευρωσύστημα μειώθηκε σημαντικά και ανήλθε σε €2,8 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €12,3 δισ.), το σύνολο της οποίας αφορούσε χρηματοδότηση από την ECB (31 Δεκεμβρίου 2016: €6,7 δισ. από ECB και €5,6 δισ. από ELA). Περαιτέρω, την 31 Δεκεμβρίου 2017 η μητρική Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις επαναγοράς ομολόγων με άλλους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς εξωτερικού (gepos) ύψους €3,4 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της μητρικής Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €9,4 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας από ELA.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις προβλεπόμενες ταμειακές ροές και διαχειρίζεται τη ρευστότητά της σε καθημερινή βάση. Με τη στήριξη της μητρικής ΕΤΕ διασφαλίζει την απαιτούμενη ρευστότητα ούτως ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της.

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ εισήλθε σε θετικό έδαφος το 2017 (+1,3% ετησίως), μετά από μια ήπια συρρίκνωση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος («ΑΕΠ», σε σταθερές τιμές) κατά 0,3% ετησίως το 2016, υποστηριζόμενος, κυρίως, από την αξιοσημείωτη ανάκαμψη του ακαθάριστου σχηματισμού κεφαλαίου (14,9% ετησίως, το 2017), η οποία συνεισέφερε 1,8 ποσοστιαίες μονάδες στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ και αντιστάθμισε τη συγκρατημένη επίδοση της ιδιωτικής κατανάλωσης (0,1% ετησίως, την ίδια περίοδο). Μάλιστα, η απόδοση αυτή αποτελεί την πιο σημαντική αύξηση του ΑΕΠ την τελευταία δεκαετία, έπειτα από μια σωρευτική μείωση κατά 26,1%, σε ετήσια βάση, μεταξύ 2008 και 2016, παρά την, περισσότερο από το αρχικά αναμενόμενο, συσταλτική δημοσιονομική πολιτική το 2017. Οι τάσεις αποπληθωρισμού της οικονομίας τερματίστηκαν το 2017, με τον δείκτη τιμών καταναλωτή να αυξάνεται κατά 1,1%, ετησίως, έπειτα από μέση ετήσια μείωση της τάξεως του 1,2% στο διάστημα 2013-2016.

Η σταθερή βελτίωση ενός σημαντικού αριθμού δεικτών οικονομικής συγκυρίας και δεικτών με προβλεπτική ικανότητα σχετικά με τις οικονομικές τάσεις και το επιχειρηματικό περιβάλλον το 2017, η οποία συνεχίστηκε και στις αρχές του 2018 (με ορισμένους από αυτούς τους δείκτες να επιστρέφουν σε προ-κρίσης επίπεδα τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2018), υποδηλώνει ότι η οικονομική δραστηριότητα εμφανίζει τάση επιτάχυνσης το 2018.

Η περαιτέρω βελτίωση στις οικονομικές επιδόσεις της Ελλάδας το 2018 αναμένεται να ενισχυθεί, επίσης, από την αποκλιμάκωση της αβεβαιότητας και τη διατηρήσιμη μείωση των ασφάλιστρων κινδύνου της Ελλάδας, τη συστηματικά ισχυρή επίδοση του τουρισμού – όπως καταδεικνύεται από τα στοιχεία προκρατήσεων για το 2018 – και τις εισροές της

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2017

χρηματοδότησης του Τρίτου Προγράμματος (συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαίων από το «Σχέδιο Juncker», της χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων («ΕΤΕΠ») και ιδιωτικών κεφαλαίων), που θα υποστηρίξουν τη δημιουργία εγχώριας ρευστότητας και τις επιχειρηματικές επενδύσεις. Μια θετική επίδραση στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών από τη διατηρήσιμη βελτίωση των συνθηκών της αγοράς εργασίας, σε συνδυασμό με μια αύξηση του ωρομισθίου στους πιο ανταγωνιστικούς τομείς της οικονομίας, αναμένεται να υποστηρίξουν την ιδιωτική κατανάλωση συγκριτικά με το 2017 (αύξηση 1,2% σε ετήσια βάση, το 2018, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

Η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας θα υποστηριχθεί, επίσης, από την υγιή αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας της Ευρωζώνης – η οποία αποτελεί για την Ελλάδα την κυριότερη αγορά όσον αφορά τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών – η οποία εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στο 2,3% ετησίως, το 2018 από 2,5% ετησίως το 2017 (σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής), υπεραποδίδοντας συγκριτικά με άλλες μεγάλες ανεπτυγμένες οικονομίες.

Σε αυτό το πλαίσιο, η αύξηση του ελληνικού ΑΕΠ το 2018 αναμένεται να ανέλθει στο 2,6% ετησίως, κατά μέσο όρο, σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου («ΔΝΤ»). Ωστόσο, η ανάκαμψη παραμένει ευάλωτη σε κινδύνους που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την περαιτέρω προσπάθεια επίτευξης των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών στόχων (πρωτογενές πλεόνασμα σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης ύψους 3,5% του ΑΕΠ για το διάστημα 2018-2022), τη βραδύτερη, από την αρχικά αναμενόμενη, βελτίωση των συνθηκών ρευστότητας και την εύθραυστη χρηματοοικονομική κατάσταση ενός σημαντικού αριθμού νοικοκυριών και μικρών επιχειρήσεων, έπειτα από την πολυετή κρίση. Μια ενδεχόμενη εμφάνιση δυσμενών εξωτερικών παραγόντων, που επηρεάζουν τη ζήτηση για ελληνικές εξαγωγές, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες του ευρώ έναντι των νομισμάτων άλλων εμπορικών εταίρων εκτός ευρωζώνης, τις εισαγόμενες τιμές πρώτων υλών (ειδικά τις τιμές ενέργειας) ή τις χρηματοπιστωτικές και νομισματικές συνθήκες διεθνώς, θα μπορούσαν να επιδράσουν αρνητικά στις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας.

Στο πεδίο των δημοσίων οικονομικών, η Ελλάδα συνέχισε να υπεραποδίδει το 2017, με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς να εκτιμούν πως είναι πολύ πιθανό να υπερβεί το στόχο του Προγράμματος για πρωτογενές πλεόνασμα 1,75% του ΑΕΠ για το 2017 κατά, τουλάχιστον, 0,5% του ΑΕΠ. Παράλληλα, η δημοσιονομική πολιτική αναμένεται να παραμείνει συστατική και το 2018, όταν ο Κρατικός προϋπολογισμός για το 2018 προβλέπει αυξημένο πρωτογενές πλεόνασμα σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης (σύμφωνα με τη μεθοδολογία της σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης) ύψους 3,8% του ΑΕΠ για το οικονομικό έτος 2018, συγκριτικά με τον αντίστοιχο στόχο ύψους 2,44% του ΑΕΠ για το οικονομικό έτος 2017. Ωστόσο, η διατήρηση αυτής της ευνοϊκής δυναμικής της δημοσιονομικής προσαρμογής εξακολουθεί να εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από τη βελτίωση της απόδοσης των δημοσίων εσόδων, η οποία με τη σειρά της, θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη χρηματοοικονομική κατάσταση του ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον, η επίτευξη του συγκεκριμένου δημοσιονομικού στόχου θα μπορούσε να αποδυναμώσει την τάση βελτίωσης των συνθηκών ρευστότητας και την ικανότητα εξυπηρέτησης του χρέους του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας.

Όσον αφορά τις επικείμενες εκταμιεύσεις των δόσεων για το 2018, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της τρίτης αξιολόγησης του Προγράμματος στις αρχές Μαρτίου 2018, οι Θεσμοί αποφάσισαν την εκταμίευση της τέταρτης δόσης του Προγράμματος από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας («ΕΜΣ»), ύψους €6,7 δισ., ώστε να καλυφθούν τρέχουσες χρηματοδοτικές ανάγκες, να εκκαθαριστούν ληξιπρόθεσμες οφειλές και να ενισχυθεί ο σχηματισμός του ταμειακού αποθέματος ασφαλείας του ελληνικού κράτους, ούτως ώστε να υποστηριχθεί η επιστροφή της Ελλάδας στις αγορές. Η εκταμίευση της πρώτης υποδότησης ανέρχεται σε €5,7 δισ. και καταβλήθηκε στις 28 Μαρτίου του 2018, ενώ η δεύτερη υποδότηση ανέρχεται σε €1 δισ., θα χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων οφειλών και θα καταβληθεί στα μέσα Ιουνίου 2018, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης των απαραίτητων μέτρων από την ελληνική κυβέρνηση.

Η επιτυχής ολοκλήρωση της τέταρτης αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος, αναμένεται να οδηγήσει στην εκταμίευση επιπρόσθετων πόρων από το Πρόγραμμα, ύψους έως €11,7 δισ., συνεισφέροντας σε μια επιτυχημένη ολοκλήρωση του Τρίτου Προγράμματος, σε συνδυασμό με το σχηματισμό ενός επαρκούς ταμειακού αποθέματος ασφαλείας (το οποίο θα έχει χρηματοδοτηθεί τόσο από το Πρόγραμμα όσο και από την έκδοση ομολογιών) από το ελληνικό κράτος – με σκοπό την πλήρη κάλυψη των αναγκών εξυπηρέτησης του χρέους σε ορίζοντα δύο ετών. Μια τέτοια εξέλιξη αναμένεται να προσδώσει σημαντική ώθηση στην οικονομική δραστηριότητα και εμπιστοσύνη και να υπερκαλύψει την επιβάρυνση από την εφαρμογή νέων δημοσιονομικών μέτρων.

Η ικανότητα της Ελληνικής Δημοκρατίας να έχει ξανά πρόσβαση στις αγορές για αναχρηματοδότηση, σε διατηρήσιμη βάση, των χρεολυσίων του δημοσίου χρέους της, έπειτα την επιτυχημένη έκδοση νέου 7ετούς ομολόγου και τη δημοπρασία εντόκων γραμματίων 12μηνιας διάρκειας τον Φεβρουάριο 2018 και τον Μάρτιο 2018, αντίστοιχα, από τις οποίες αντλήθηκαν €4 δισ. συνολικά, αποτελεί ένα κρίσιμο βήμα προς την επιστροφή της χώρας στην οικονομική ομαλότητα. Η έγκαιρη ολοκλήρωση της τέταρτης αξιολόγησης, καθώς και η περαιτέρω εξειδίκευση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2017

στρατηγικής για τη μείωση του κόστους εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους, αναμένεται να στηρίξουν τις προσπάθειες της Ελληνικής Δημοκρατίας, προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση στις αγορές σε διατηρήσιμη βάση.

Εν τούτοις, οι αποτιμήσεις του δημοσίου και ιδιωτικού χρέους της Ελλάδας, αλλά και οι οικονομικές συνθήκες, γενικότερα, είναι πιθανό να επηρεαστούν στο ενδεχόμενο σημαντικής διόρθωσης στις διεθνείς αγορές και/ή μιας παρατεταμένης αύξησης της μεταβλητότητας διεθνώς, παρά τον υποστηρικτικό ρόλο της βελτιωμένης μακροοικονομικής σταθερότητας εγχωρίως. Μια ενδεχόμενη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της τέταρτης αξιολόγησης, πιθανές αβεβαιότητες σχετικά με τα επιπρόσθετα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους από τους επίσημους πιστωτές, όπως συμφωνήθηκαν στο Eurogroup της 25ης Μαΐου 2016, και εξειδικεύθηκαν περαιτέρω από τα Eurogroup της 15ης Ιουνίου 2017 και της 12ης Μαρτίου 2018, ή ένας ανεπαρκής σχηματισμός του ταμειακού αποθέματος ασφαλείας, θα μπορούσαν να επιδράσουν αρνητικά στην εμπιστοσύνη και τις συνθήκες ρευστότητας της οικονομίας, να καθυστερήσουν τη χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίου και να ασκήσουν περαιτέρω πιέσεις στις αποτιμήσεις των εξασφαλίσεων – ειδικά στην αγορά ακινήτων – σε συνδυασμό με μια επιπλέον πίεση στη ζήτηση εξαιτίας των δημοσιονομικών μέτρων. Εξωτερικοί παράγοντες που σχετίζονται με μια πιθανή επιδείνωση των χρηματοοικονομικών και των ευρύτερων μακροοικονομικών συνθηκών στην Ευρωζώνη ή παγκοσμίως, γεωπολιτικοί κίνδυνοι και/ή μια περαιτέρω ανατίμηση των διεθνών τιμών ενέργειας θα μπορούσαν να δημιουργήσουν αρνητικές πιέσεις στις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2017, ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας ανήλθε σε 19,1%, έναντι 19,8% την 31 Δεκεμβρίου 2016. Την 31 Δεκεμβρίου 2017, ο δείκτης CET1 του Ομίλου της ΕΤΕ διαμορφώθηκε σε 17,0%, υπερβαίνοντας τον δείκτη SREP ποσοστού 12,25% και 12,875% για το 2017 και 2018, αντίστοιχα.

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Διοίκηση της μητρικής Τράπεζας έχει αποφανθεί ότι δεν τίθεται θέμα συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Εταιρείας, λαμβάνοντας υπόψη (α) την ολοσχερή εξόφληση του υπολοίπου στον ELA από την μητρική Τράπεζα, τη μείωση της χρηματοδότησης της μητρικής Τράπεζας από την ECB και την πρόσβαση της μητρικής Τράπεζας στη χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα με σημαντικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ως απόθεμα εγγυήσεων (β) τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας, της μητρικής Τράπεζας και του Ομίλου της ΕΤΕ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, οι οποίοι υπερβαίνουν τους ελάχιστους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας και SREP της μητρικής Τράπεζας και του Ομίλου της ΕΤΕ, ακόμα και μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, και (γ) τις πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με την ελληνική οικονομία και τις τελευταίες εκτιμήσεις σχετικά με τους μακροοικονομικούς δείκτες.

Λόγω του γεγονότος ότι η μητρική Τράπεζα συντάσσει τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις βάσει της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, η Διοίκηση πιστεύει ότι η Εταιρεία είναι σε θέση να υποστηρίξει τα επιχειρηματικά της σχέδια κατά την τρέχουσα διαχειριστική χρήση (2018) και για το λόγο αυτό συνέταξε τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας.

Από την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (31 Δεκεμβρίου 2017), μέχρι τη σύνταξη της παρούσης, δεν περιήλθε σε γνώση του Διοικητικού Συμβουλίου, κανένα σημαντικό γεγονός που να επηρεάζει αρνητικά τα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσης 2017.

Τελειώνοντας θέλουμε να μεταφέρουμε τις ευχαριστίες του Διοικητικού Συμβουλίου στο Προσωπικό της Εταιρείας για τη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων που είχαν τεθεί για το 2017 και στη δημιουργία των προϋποθέσεων για την επίτευξη των νέων στόχων για το 2018.

Αθήνα, 6 Ιουνίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Α. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΕΘΝΙΚΗ ΛΗΖΙΝΚ Α.Ε.Χ.Μ.»

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «ΕΘΝΙΚΗ ΛΗΖΙΝΚ Α.Ε.Χ.Μ.» (Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017, που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), που λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στην παρούσα παράγραφο της Έκθεσής μας, δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τον Κωδ. Ν. 2190/1920.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2017 αντιστοιχούν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία «ΕΘΝΙΚΗ ΛΗΖΙΝΚ Α.Ε.Χ.Μ.» και το περιβάλλον της, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Άλλο Θέμα

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «ΕΘΝΙΚΗ ΛΗΖΙΝΚ Α.Ε.Χ.Μ.» για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016 είχαν ελεγχθεί από άλλον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή, ο οποίος εξέφρασε γνώμη χωρίς διαφοροποίηση την 30 Ιουνίου 2017 επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της προηγούμενης χρήσεως.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τις δραστηριότητές της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη

μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

Εκτός των όσων αναφέρονται ανωτέρω, για την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου στην παράγραφο «Άλλες Πληροφορίες», δεν υπάρχουν άλλες συμπληρωματικές υποχρεώσεις αναφοράς πέραν αυτών που απαιτούνται από τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ως μέρος της Έκθεσής μας επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Εταιρείας.

ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268
152 32 Χαλάνδρι
Αρ Μ ΣΟΕΛ 113

Χαλάνδρι, 13 Ιουλίου 2018
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Μάριος Ψάλτης
Αρ Μ ΣΟΕΛ 38081

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

της 31 Δεκεμβρίου 2017

Χιλιάδες €	ΣΗΜ.	31.12.2017	31.12.2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	12	3.399	24.011
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	13	533.954	551.368
Ακίνητα επενδύσεων	15	89.688	61.197
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	16	86	107
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	17	2.268	2.484
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	14	0	0
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	11	846	533
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	18	107.461	83.832
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		737.702	723.532
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια	20	667.528	663.046
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	19	9.811	8.169
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	21	436	485
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		677.775	671.700
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό Κεφάλαιο	22	101.607	101.607
Αποθεματικά	22	1.865	1.855
Συσσωρευμένα κέρδη / (ζημίες)	22	(43.545)	(51.630)
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		59.927	51.832
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ & ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		737.702	723.532

Αθήνα, 6 Ιουνίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Α. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ
Α.Δ.Τ. Μ 245130

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μ. ΓΚΙΚΙΖΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΖ 038728

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Δ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 613978
ΑΑΟΕΕ 0099158 Α' Τάξεως

Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017

Χιλιάδες €	ΣΗΜ.	Από 1η Ιανουαρίου έως	
		31.12.2017	31.12.2016
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες			Όπως αναμορφώθηκαν
Έσοδα τόκων από χρηματοδοτικές μισθώσεις		21.236	20.625
Λοιπά έσοδα τόκων	5	1.726	1.761
Έξοδα τόκων	6	(17.470)	(16.191)
Καθαρά έσοδα από τόκους		5.492	6.195
Έσοδα προμηθειών		693	857
Έξοδα προμηθειών		(321)	(423)
Καθαρά έσοδα / (έξοδα) από προμήθειες		372	434
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	7	4.205	9.055
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		10.069	15.684
Δαπάνες προσωπικού	8	(2.627)	(2.082)
Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα	9	(3.612)	(3.293)
Αποσβέσεις ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	16,17	(146)	(623)
Αποσβέσεις σε ακίνητα επενδύσεων	15	(1.435)	(1.509)
Προβλέψεις απομείωσης επί ακινήτων επενδύσεων	15	2.912	185
Προβλέψεις απομείωσης ανακτηθέντος εξοπλισμού		418	(1.029)
Προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	13	4.311	(5.912)
Κέρδος / (Ζημιά) από την πώληση Επενδυτικών Ακινήτων	10	(2.107)	0
Κέρδη προ φόρων		7.783	1.421
Φόρος εισοδήματος	11	302	(60)
Καθαρά κέρδη χρήσεως		8.085	1.361
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους:			
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:			
Παροχές προσωπικού		10	(88)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) χρήσης, μετά από φόρους		10	(88)
Συγκεντρωτικά Συνολικά έσοδα / (έξοδα) χρήσης μετά από φόρους		8.095	1.273

Αθήνα, 6 Ιουνίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Α. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ
Α.Δ.Τ. Μ 245130

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μ. ΓΚΙΚΙΖΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΖ 038728

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Δ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 613978
ΑΑΟΕΕ 0099158 Α' Τάξεως

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017

Χιλιάδες €	Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικά	Παροχές προσωπικού	Συσσωρευμένα κέρδη/(ζημίες)	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	91.607	1.986	(43)	(52.696)	40.854
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα)	0	0	(88)	0	(88)
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου	10.000	0	0	0	10.000
Κέρδη / (Ζημίες) χρήσεως	0	0	0	1.361	1.361
Ποσά που αναγνωρίστηκαν απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια	0	0	0	(295)	(295)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/ (έξοδα) χρήσης	10.000	0	(88)	1.066	10.978
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	101.607	1.986	(131)	(51.630)	51.832
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	101.607	1.986	(131)	(51.630)	51.832
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα)	0	0	10	0	10
Κέρδη / (Ζημίες) χρήσεως	0	0	0	8.085	8.085
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/ (έξοδα) χρήσης	0	0	10	8.085	8.095
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	101.607	1.986	(121)	(43.545)	59.927

Αθήνα, 6 Ιουνίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Α. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ
Α.Δ.Τ. Μ 245130

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μ. ΓΚΙΚΙΖΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΖ 038728

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Δ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 613978
ΑΑΟΕΕ 0099158 Α' Τάξεως

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017

Χιλιάδες €	ΣΗΜ.	31.12.2017	31.12.2016
Ταμειακές Ροές Λειτουργικών Δραστηριοτήτων			Όπως αναμορφώθηκαν
Κέρδη / (Ζημίες) προ φόρων		7.783	1.421
Προσαρμογές για:			
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη κατάσταση αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές:		(3.654)	3.216
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	21	311	39
Αποσβέσεις ενσώματων, άυλων περιουσιακών στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	15,16,17	1.581	2.132
Απομείωση ακινήτων επενδύσεων	15	(2.912)	(185)
Απομείωση λοιπών στοιχείων ενεργητικού	18	(418)	1.029
Προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	13	(4.311)	5.912
Έκτακτο κέρδος εισφερόμενου κλάδου	7	0	(5.694)
Κέρδη / (Ζημιά) από πώληση επενδυτικών ακινήτων		2.107	0
Τόκοι καταθέσεων	5	(12)	(17)
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:		(31.384)	(27.092)
(Αύξηση) / μείωση δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις		(13.293)	(35.260)
(Αύξηση) / μείωση λοιπού κυκλοφορούντος ενεργητικού		(18.091)	8.168
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:		(3.300)	1.425
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	19	1.642	1.525
Καταβληθέντες φόροι		(4.942)	(100)
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		(30.555)	(21.030)
Ταμειακές Ροές Επενδυτικών Δραστηριοτήτων			
Αγορές ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	16,17	(1)	(254)
Πωλήσεις ακινήτων επενδύσεων		5.450	0
Τόκοι καταθέσεων	5	12	17
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		5.461	(237)
Ταμειακές Ροές Χρηματοδοτικών Δραστηριοτήτων			
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	20	362.282	31.000
Εξοφλήσεις δανείων		(357.800)	(6.562)
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες		4.482	24.438
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων		(20.612)	3.171
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	12	24.011	20.840
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα λήξης περιόδου	12	3.399	24.011

Αθήνα, 6 Ιουνίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Α. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ
Α.Δ.Τ. Μ 245130

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μ. ΓΚΙΚΙΖΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΖ 038728

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Δ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 613978
ΑΑΟΕΕ 0099158 Α' Τάξεως

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες

Η Εθνική Λήζινγκ Α.Ε.Χ.Μ., (η «Εταιρεία»), ιδρύθηκε το 1990 (Φ.Ε.Κ. 423/4.12.1990) πρωτοστατούσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., (η «ΕΤΕ»), και από κοινού με τις ΕΤΕΒΑ, Credit Lyonnais, Slibail International και την Ελληνογαλλική Τράπεζα, με έδρα την Αθήνα με αρχική επωνυμία «Λήζινγκ Εθνική Λυονναί Α.Ε.Χ.Μ.». Σταδιακά, η ΕΤΕ εξαγόρασε το ποσοστό των λοιπών μετόχων και σήμερα κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας η οποία πλέον δραστηριοποιείται με την επωνυμία Εθνική Λήζινγκ Α.Ε.Χ.Μ. Η Εταιρεία έχει διάρκεια ενενήντα εννέα ετών ήτοι μέχρι τον Δεκέμβριο του 2089. Σε συνεργασία με την ΕΤΕ παρέχει υπηρεσίες χρηματοδοτικής μίσθωσης πάγιου κινητού εξοπλισμού και ακινήτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα για επαγγελματική χρήση. Η Εταιρεία παρέχει και υπηρεσίες μακροχρόνιας λειτουργικής μίσθωσης αυτοκινήτων για πρώτη φορά από τη χρήση 2008, εκμεταλλευόμενη σχετική νομοθετική ρύθμιση δια της οποίας επιτράπη η ίδρυση σχετικού ανεξάρτητου κλάδου. Η έδρα της Εταιρείας βρίσκεται στην Αθήνα επί της Λ. Αθηνών 128-132 & Ιφιγενείας, ενώ για τις ανάγκες της στην Βόρεια Ελλάδα διατηρεί υποκατάστημα στην Θεσσαλονίκη επί της οδού Πλουτάρχου 5.

Οι παρούσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 έχουν εγκριθεί για δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο την 6^η Ιουνίου 2018 και από την Τακτική Γενική Συνέλευση της 13^{ης} Ιουλίου 2018.

Το Δ.Σ. της Εταιρείας αποτελείται από τα κάτωθι μέλη:

Παλαιολόγος Τηλέμαχος του Ανδρέα	Πρόεδρος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος
Καποτόπουλος Δημήτριος του Νικολάου	Αντιπρόεδρος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος
Γκίκιζας Κωνσταντίνος του Μόδεστου	Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Κριτσιώπη Χρυσούλα του Ασημάκη	Αναπληρώτρια Διευθύνουσα Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Παναγιωτόπουλος Θεοφάνης του Θωμά	Μη εκτελεστικό μέλος
Κουστένης Πολυχρόνης του Ιωάννη	Εκτελεστικό μέλος
Κόλλιας Γεώργιος του Δημητρίου	Εκτελεστικό μέλος
Ψημίτης Παναγιώτης του Αποστόλου	Ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου λήγει κατά την ημερομηνία Σύγκλησης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης του έτους 2020.

Η κα Κριτσιώπη Χρυσούλα την 10^η Φεβρουαρίου 2017 εξελέγη Αναπληρώτρια Διευθύνουσα Σύμβουλος και Εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας με θητεία μέχρι και την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2020.

Ο κος Ψημίτης Παναγιώτης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, την 7η Ιουνίου 2018 υπέβαλε την παραίτησή του από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 (οι «χρηματοοικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»). Τα ποσά απεικονίζονται στρογγυλοποιημένα σε χιλ. Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά).

Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναμορφώθηκαν προκειμένου να συνάδουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο (βλ. Σημείωση 28).

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα προγράμματα παροχών προς το προσωπικό με τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση εκτιμήσεων και παραδοχών στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων μη διαπραγματεύσιμων σε ενεργείς αγορές, αξιολόγηση της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, υποχρεώσεις από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτά που περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων, πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Εταιρεία ως 100% θυγατρική της ΕΤΕ διατηρεί σημαντικό ύψος συνέργειες με τη μητρική Τράπεζα και άλλες εταιρείες του Ομίλου της ΕΤΕ. Οι συγκεκριμένες συνέργειες αναπτύσσονται κυρίως: α) σε επίπεδο άντλησης κεφαλαίων της Εταιρείας, β) σε επίπεδο συνεργειών τόσο για την προσέλκυση πελατείας όσο και για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου αυτών και γ) σε επίπεδο λειτουργιών. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία συναρτά σε μεγάλο βαθμό τις λειτουργίες της με την πορεία της μητρικής Τράπεζας.

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ εισήλθε σε θετικό έδαφος το 2017 (+1,3% ετησίως), μετά από μια ήπια συρρίκνωση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος («ΑΕΠ», σε σταθερές τιμές) κατά 0,3% ετησίως το 2016, υποστηριζόμενος, κυρίως, από την αξιοσημείωτη ανάκαμψη του ακαθάριστου σχηματισμού κεφαλαίου (14,9% ετησίως, το 2017), η οποία συνεισέφερε 1,8 ποσοστιαίες μονάδες στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ και αντιστάθμισε τη συγκρατημένη επίδοση της ιδιωτικής κατανάλωσης (0,1% ετησίως, την ίδια περίοδο). Μάλιστα, η απόδοση αυτή αποτελεί την πιο σημαντική αύξηση του ΑΕΠ την τελευταία δεκαετία, έπειτα από μια σωρευτική μείωση κατά 26,1%, σε ετήσια βάση, μεταξύ 2008 και 2016, παρά την, περισσότερο από το αρχικά αναμενόμενο, συσταλτική δημοσιονομική πολιτική το 2017. Οι τάσεις αποπληθωρισμού της οικονομίας τερματίστηκαν το 2017, με τον δείκτη τιμών καταναλωτή να αυξάνεται κατά 1,1%, ετησίως, έπειτα από μέση ετήσια μείωση της τάξεως του 1,2% στο διάστημα 2013-2016.

Η σταθερή βελτίωση ενός σημαντικού αριθμού δεικτών οικονομικής συγκυρίας και δεικτών με προβλεπτική ικανότητα σχετικά με τις οικονομικές τάσεις και το επιχειρηματικό περιβάλλον το 2017, η οποία συνεχίστηκε και στις αρχές του 2018 (με ορισμένους από αυτούς τους δείκτες να επιστρέφουν σε προ-κρίσης επίπεδα τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2018), υποδηλώνει ότι η οικονομική δραστηριότητα εμφανίζει τάση επιτάχυνσης το 2018.

Η περαιτέρω βελτίωση στις οικονομικές επιδόσεις της Ελλάδας το 2018 αναμένεται να ενισχυθεί, επίσης, από την αποκλιμάκωση της αβεβαιότητας και τη διατηρήσιμη μείωση των ασφάλιστρων κινδύνου της Ελλάδας, τη συστηματικά ισχυρή επίδοση του τουρισμού – όπως καταδεικνύεται από τα στοιχεία προκρατήσεων για το 2018 – και τις εισροές της χρηματοδότησης του Τρίτου Προγράμματος (συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαίων από το «Σχέδιο Juncker», της χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων («ΕΤΕΠ») και ιδιωτικών κεφαλαίων), που θα υποστηρίξουν τη δημιουργία εγχώριας ρευστότητας και τις επιχειρηματικές επενδύσεις. Μια θετική επίδραση στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών από τη διατηρήσιμη βελτίωση των συνθηκών της αγοράς εργασίας, σε συνδυασμό με μια αύξηση του ωρομισθίου στους πιο ανταγωνιστικούς τομείς της οικονομίας, αναμένεται να υποστηρίξουν την ιδιωτική κατανάλωση συγκριτικά με το 2017 (αύξηση 1,2% σε ετήσια βάση, το 2018, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

Η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας θα υποστηριχθεί, επίσης, από την υγιή αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας της Ευρωζώνης – η οποία αποτελεί για την Ελλάδα την κυριότερη αγορά όσον αφορά τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών – η

οποία εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στο 2,3% ετησίως, το 2018 από 2,5% ετησίως το 2017 (σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής), υπεραποδίδοντας συγκριτικά με άλλες μεγάλες ανεπτυγμένες οικονομίες.

Σε αυτό το πλαίσιο, η αύξηση του ελληνικού ΑΕΠ το 2018 αναμένεται να ανέλθει στο 2,6% ετησίως, κατά μέσο όρο, σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου («ΔΝΤ»). Ωστόσο, η ανάκαμψη παραμένει ευάλωτη σε κινδύνους που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την περαιτέρω προσπάθεια επίτευξης των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών στόχων (πρωτογενές πλεόνασμα σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης ύψους 3,5% του ΑΕΠ για το διάστημα 2018-2022), τη βραδύτερη, από την αρχικά αναμενόμενη, βελτίωση των συνθηκών ρευστότητας και την εύθραυστη χρηματοοικονομική κατάσταση ενός σημαντικού αριθμού νοικοκυριών και μικρών επιχειρήσεων, έπειτα από την πολυετή κρίση. Μια ενδεχόμενη εμφάνιση δυσμενών εξωτερικών παραγόντων, που επηρεάζουν τη ζήτηση για ελληνικές εξαγωγές, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες του ευρώ έναντι των νομισμάτων άλλων εμπορικών εταίρων εκτός ευρωζώνης, τις εισαγόμενες τιμές πρώτων υλών (ειδικά τις τιμές ενέργειας) ή τις χρηματοπιστωτικές και νομισματικές συνθήκες διεθνώς, θα μπορούσαν να επιδράσουν αρνητικά στις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας.

Στο πεδίο των δημοσίων οικονομικών, η Ελλάδα συνέχισε να υπεραποδίδει το 2017, με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς να εκτιμούν πως είναι πολύ πιθανό να υπερβεί το στόχο του Προγράμματος για πρωτογενές πλεόνασμα 1,75% του ΑΕΠ για το 2017 κατά, τουλάχιστον, 0,5% του ΑΕΠ. Παράλληλα, η δημοσιονομική πολιτική αναμένεται να παραμείνει συστατική και το 2018, όταν ο Κρατικός προϋπολογισμός για το 2018 προβλέπει αυξημένο πρωτογενές πλεόνασμα σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης (σύμφωνα με τη μεθοδολογία της σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης) ύψους 3,8% του ΑΕΠ για το οικονομικό έτος 2018, συγκριτικά με τον αντίστοιχο στόχο ύψους 2,44% του ΑΕΠ για το οικονομικό έτος 2017. Ωστόσο, η διατήρηση αυτής της ευνοϊκής δυναμικής της δημοσιονομικής προσαρμογής εξακολουθεί να εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από τη βελτίωση της απόδοσης των δημοσίων εσόδων, η οποία με τη σειρά της, θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη χρηματοοικονομική κατάσταση του ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον, η επίτευξη του συγκεκριμένου δημοσιονομικού στόχου θα μπορούσε να αποδυναμώσει την τάση βελτίωσης των συνθηκών ρευστότητας και την ικανότητα εξυπηρέτησης του χρέους του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας.

Όσον αφορά τις επικείμενες εκταμιεύσεις των δόσεων για το 2018, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της τρίτης αξιολόγησης του Προγράμματος στις αρχές Μαρτίου 2018, οι Θεσμοί αποφάσισαν την εκταμίευση της τέταρτης δόσης του Προγράμματος από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας («ΕΜΣ»), ύψους €6,7 δισ., ώστε να καλυφθούν τρέχουσες χρηματοδοτικές ανάγκες, να εκκαθαριστούν ληξιπρόθεσμες οφειλές και να ενισχυθεί ο σχηματισμός του ταμειακού αποθέματος ασφαλείας του ελληνικού κράτους, ούτως ώστε να υποστηριχθεί η επιστροφή της Ελλάδας στις αγορές. Η εκταμίευση της πρώτης υποδότης ανέρχεται σε €5,7 δισ. και καταβλήθηκε στις 28 Μαρτίου του 2018, ενώ η δεύτερη υποδότης ανέρχεται σε €1 δισ., θα χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων οφειλών και θα καταβληθεί στα μέσα Ιουνίου 2018, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης των απαραίτητων μέτρων από την ελληνική κυβέρνηση.

Η επιτυχής ολοκλήρωση της τέταρτης αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος, αναμένεται να οδηγήσει στην εκταμίευση επιπρόσθετων πόρων από το Πρόγραμμα, ύψους έως €11,7 δισ., συνεισφέροντας σε μια επιτυχημένη ολοκλήρωση του Τρίτου Προγράμματος, σε συνδυασμό με το σχηματισμό ενός επαρκούς ταμειακού αποθέματος ασφαλείας (το οποίο θα έχει χρηματοδοτηθεί τόσο από το Πρόγραμμα όσο και από την έκδοση ομολογιών) από το ελληνικό κράτος – με σκοπό την πλήρη κάλυψη των αναγκών εξυπηρέτησης του χρέους σε ορίζοντα δύο ετών. Μια τέτοια εξέλιξη αναμένεται να προσδώσει σημαντική ώθηση στην οικονομική δραστηριότητα και εμπιστοσύνη και να υπερκαλύψει την επιβάρυνση από την εφαρμογή νέων δημοσιονομικών μέτρων.

Η ικανότητα της Ελληνικής Δημοκρατίας να έχει ξανά πρόσβαση στις αγορές για αναχρηματοδότηση, σε διατηρήσιμη βάση, των χρεολυσίων του δημοσίου χρέους της, έπειτα την επιτυχημένη έκδοση νέου 7ετούς ομολόγου και τη δημοπρασία εντόκων γραμματίων 12μηνιαίας διάρκειας τον Φεβρουάριο 2018 και τον Μάρτιο 2018, αντίστοιχα, από τις οποίες αντλήθηκαν €4 δισ. συνολικά, αποτελεί ένα κρίσιμο βήμα προς την επιστροφή της χώρας στην οικονομική ομαλότητα. Η έγκαιρη ολοκλήρωση της τέταρτης αξιολόγησης, καθώς και η περαιτέρω εξειδίκευση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης στρατηγικής για τη μείωση του κόστους εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους, αναμένεται να στηρίξουν τις προσπάθειες της Ελληνικής Δημοκρατίας, προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση στις αγορές σε διατηρήσιμη βάση.

Εν τούτοις, οι αποτιμήσεις του δημοσίου και ιδιωτικού χρέους της Ελλάδας, αλλά και οι οικονομικές συνθήκες, γενικότερα, είναι πιθανό να επηρεαστούν στο ενδεχόμενο σημαντικής διόρθωσης στις διεθνείς αγορές και/ή μιας παρατεταμένης αύξησης της μεταβλητότητας διεθνώς, παρά τον υποστηρικτικό ρόλο της βελτιωμένης μακροοικονομικής σταθερότητας εγχωρίως. Μια ενδεχόμενη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της τέταρτης αξιολόγησης, πιθανές αβεβαιότητες σχετικά με τα επιπρόσθετα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους από τους επίσημους πιστωτές, όπως συμφωνήθηκαν στο Eurogroup της 25ης Μαΐου 2016, και εξειδικεύθηκαν περαιτέρω από τα Eurogroup της 15ης Ιουνίου 2017 και της 12ης Μαρτίου 2018, ή ένας

ανεπαρκής σχηματισμός του ταμειακού αποθέματος ασφαλείας, θα μπορούσαν να επιδράσουν αρνητικά στην εμπιστοσύνη και τις συνθήκες ρευστότητας της οικονομίας, να καθυστερήσουν τη χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίου και να ασκήσουν περαιτέρω πιέσεις στις αποτιμήσεις των εξασφαλίσεων – ειδικά στην αγορά ακινήτων – σε συνδυασμό με μια επιπλέον πίεση στη ζήτηση εξαιτίας των δημοσιονομικών μέτρων. Εξωτερικοί παράγοντες που σχετίζονται με μια πιθανή επιδείνωση των χρηματοοικονομικών και των ευρύτερων μακροοικονομικών συνθηκών στην Ευρωζώνη ή παγκοσμίως, γεωπολιτικοί κίνδυνοι και/ή μια περαιτέρω ανατίμηση των διεθνών τιμών ενέργειας θα μπορούσαν να δημιουργήσουν αρνητικές πιέσεις στις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας.

Ρευστότητα

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, η χρηματοδότηση της μητρικής Τράπεζας από το Ευρωσύστημα μειώθηκε σημαντικά και ανήλθε σε €2,8 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €12,3 δισ.), το σύνολο της οποίας αφορούσε χρηματοδότηση από την ECB (31 Δεκεμβρίου 2016: €6,7 δισ. από ECB και €5,6 δισ. από ELA). Περαιτέρω, την 31 Δεκεμβρίου 2017 η μητρική Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις επαναγοράς ομολόγων με άλλους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς εξωτερικού (repos) ύψους €3,4 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της μητρικής Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €9,4 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας από ELA.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις προβλεπόμενες ταμειακές ροές και διαχειρίζεται τη ρευστότητά της σε καθημερινή βάση. Με τη στήριξη της μητρικής ΕΤΕ διασφαλίζει την απαιτούμενη ρευστότητα ούτως ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2017, ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας ανήλθε σε 19,1%, έναντι 19,8% την 31 Δεκεμβρίου 2016. Την 31 Δεκεμβρίου 2017, ο δείκτης CET1 του Ομίλου της ΕΤΕ διαμορφώθηκε σε 17,0%, υπερβαίνοντας τον δείκτη SREP ποσοστού 12,25% και 12,875% για το 2017 και 2018, αντίστοιχα.

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Διοίκηση της μητρικής Τράπεζας έχει αποφανθεί ότι δεν τίθεται θέμα συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Εταιρείας, λαμβάνοντας υπόψη: (α) την ολοσχερή εξόφληση του υπολοίπου στον ELA από την μητρική Τράπεζα, τη μείωση της χρηματοδότησης της μητρικής Τράπεζας από την ECB και την πρόσβαση της μητρικής Τράπεζας στη χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα με σημαντικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ως απόθεμα εγγυήσεων (β) τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας, της μητρικής Τράπεζας και του Ομίλου της ΕΤΕ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, οι οποίοι υπερβαίνουν τους ελάχιστους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας και SREP της μητρικής Τράπεζας και του Ομίλου της ΕΤΕ, ακόμα και μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, και (γ) τις πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με την ελληνική οικονομία και τις τελευταίες εκτιμήσεις σχετικά με τους μακροοικονομικούς δείκτες.

Λόγω του γεγονότος ότι η μητρική Τράπεζα συντάσσει τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις βάσει της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, η Διοίκηση πιστεύει ότι η Εταιρεία είναι σε θέση να υποστηρίξει τα επιχειρηματικά της σχέδια κατά την τρέχουσα διαχειριστική χρήση (2018) και για το λόγο αυτό συνέταξε τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας.

2.3 Υιοθέτηση των ΔΠΧΑ

Νέα ΔΠΧΑ, διερμηνείες και τροποποιήσεις που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017

Τροποποιήσεις

- **Δ.Λ.Π. 12 (Τροποποίηση) Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές.** Η τροποποίηση διευκρινίζει τα ακόλουθα: Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους αποτιμώνται στην εύλογη αξία, οι οποίοι για φορολογικούς σκοπούς επιμετρώνται στο κόστος, δημιουργούν εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές ανεξαρτήτως εάν ο κάτοχος των τίτλων σκοπεύει να ανακτήσει τη λογιστική τους αξία μέσω πώλησης ή διακράτησης. Η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου δεν περιορίζει την εκτίμηση των μελλοντικών φορολογικών κερδών. Για την εκτίμηση των μελλοντικών φορολογικών κερδών εξαιρούνται οι πιστώσεις φόρων που προέρχονται από αναστροφή εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών. Η οικονομική οντότητα προσδιορίζει μία αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις. Όταν ο φορολογικός νόμος περιορίζει

τη χρήση των φορολογικών ζημιών, η επιχείρηση θα προσδιορίσει την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση σε συνδυασμό με λουπές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του ίδιου τύπου.

- **Δ.Λ.Π. 7 (Τροποποίηση) Γνωστοποιήσεις.** Η τροποποίηση απαιτεί τη γνωστοποίηση συγκεκριμένων πληροφοριών προκειμένου οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2014-2016** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2017 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν το ακόλουθο πρότυπο:

ΔΠΧΑ 12 «Παρουσίαση των Συμφερόντων σε άλλες οντότητες». Οι απαιτήσεις γνωστοποίησης του προτύπου, εκτός από εκείνες των παραγράφων Β10-Β16, ισχύουν για τις συμμετοχές που αναφέρονται στην παράγραφο 5 και έχουν ταξινομηθεί ως προοριζόμενες προς πώληση, ως προοριζόμενες για διανομή ή ως διακοπείσες δραστηριότητες σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5 *Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες*.

Δεν υπήρξε επίδραση από τις «Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2014-2016» στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Νέα ΔΠΧΑ που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2017

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Τον Ιούλιο του 2014 το IASB εξέδωσε το ΔΠΧΑ 9 *Χρηματοοικονομικά Μέσα*, το οποίο αποτελεί ολοκληρωμένο πρότυπο για την αντικατάσταση του Δ.Λ.Π. 39 *Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση*, και περιλαμβάνει απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, την απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και τη λογιστική αντιστάθμιση.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9 και της αναμενόμενης επίπτωσης κατά τη μετάβαση συμπεριλαμβάνονται στη Σημείωση 27.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με Πελάτες»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Το ΔΠΧΑ 15 εισάγει ένα ενιαίο ολοκληρωμένο μοντέλο για τη λογιστική αντιμετώπιση των εσόδων που προέρχονται από συμβάσεις με πελάτες. Όταν τεθεί σε ισχύ, το ΔΠΧΑ 15 θα αντικαταστήσει το υφιστάμενο λογιστικό πλαίσιο αναγνώρισης εσόδων, το οποίο περιλαμβάνει το Δ.Λ.Π. 18 *Έσοδα*, το Δ.Λ.Π. 11 *Συμβάσεις Κατασκευής* και τις σχετικές με αυτά διερμηνείες. Η βασική αρχή του ΔΠΧΑ 15 είναι ότι μία επιχείρηση πρέπει να αναγνωρίσει έσοδα στο βαθμό που αντικατοπτρίζουν το τίμημα το οποίο η επιχείρηση δικαιούται από τη μεταβίβαση των αγαθών και την παροχή υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, το πρότυπο εισάγει μία προσέγγιση πέντε βημάτων για την αναγνώριση των εσόδων:

- Αναγνώριση της σύμβασης με τον πελάτη
- Αναγνώριση των υποχρεώσεων εκπλήρωσης των συμβάσεων
- Προσδιορισμός του τιμήματος της συναλλαγής
- Επιμερισμός του τιμήματος της συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκπλήρωσης της σύμβασης
- Αναγνώριση του εσόδου όταν (ή καθόσον) η οικονομική οντότητα φέρνει εις πέρας τις υποχρεώσεις εκπλήρωσης.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδο όταν (ή καθόσον) εκπληρώνονται οι όροι εκτέλεσης των συμβάσεων, π.χ. όταν ο έλεγχος των υποκείμενων στους όρους εκτέλεσης, αγαθών ή υπηρεσιών μεταβιβάζεται στον πελάτη. Το Πρότυπο θα εφαρμοστεί από την 1 Ιανουαρίου 2018 και δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά). Το ΔΠΧΑ 16 ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των μισθώσεων, για να διασφαλιστεί ότι τόσο οι εκμισθωτές όσο και οι μισθωτές παρέχουν πληροφόρηση η οποία αντιπροσωπεύει ακριβοδίκαια τις εν λόγω συναλλαγές. Το πρότυπο ορίζει ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής μισθώσεων για τους μισθωτές, σύμφωνα με το οποίο απαιτείται να αναγνωρίζουν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις μισθώσεις, εκτός εάν η μίσθωση διαρκεί λιγότερο από 12 μήνες ή το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο είναι μικρής αξίας. Οι μισθωτές αναγνωρίζουν το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και την αντίστοιχη χρηματοοικονομική υποχρέωση στην κατάσταση οικονομικής θέσης. Το

περιουσιακό στοιχείο αποσβένεται στη διάρκεια της μίσθωσης και η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος. Η λογιστική των μισθώσεων για τους εκμισθωτές παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη σε σχέση με το Δ.Λ.Π. 17. Η Εταιρεία είναι σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 και δεν είναι πρακτικά εφικτό να προσδιοριστεί μια αξιόπιστη εκτίμηση της επίδρασής του έως ότου ολοκληρωθεί μία ενδελεχής ανάλυση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Το ΔΠΧΑ 17 είναι ένα ολοκληρωμένο πρότυπο για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, σε αντίθεση με το ΔΠΧΑ 4, το οποίο εκδόθηκε ως ένα προσωρινό πρότυπο που παρείχε στις εταιρείες τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις λογιστικές τους πρακτικές για ασφαλιστήρια συμβόλαια και επικεντρώθηκε στην ενίσχυση των γνωστοποιήσεων σχετικά με την αξία, τη χρονική στιγμή και την αβεβαιότητα των μελλοντικών ταμειακών ροών από ασφαλιστήρια συμβόλαια. Το ΔΠΧΑ 17 δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Τροποποιήσεις και διερμηνείες που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2017

- **Διερμηνεία 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»** (σε ισχύ για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Η διερμηνεία καλύπτει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα στις περιπτώσεις αναγνώρισης μη νομισματικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης λόγω πληρωμής ή είσπραξης προκαταβολής πριν την αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Δεν ισχύει στις περιπτώσεις επιμέτρησης του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία ή στην εύλογη αξία της προκαταβολής όταν λαμβάνει χώρα σε διαφορετική ημερομηνία από αυτή της αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης. Δεν απαιτείται η εφαρμογή της διερμηνείας σε φόρους εισοδήματος, καθώς και σε ασφαλιστήρια και αντασφαλιστήρια συμβόλαια.

Συμπέρασμα: Η συναλλαγματική ισοτιμία που θα χρησιμοποιηθεί στις περιπτώσεις συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, είναι της ημέρας αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης λόγω πληρωμής ή είσπραξης προκαταβολής. Στις περιπτώσεις πολλαπλών πληρωμών ή εισπράξεων προκαταβολών, θα χρησιμοποιηθεί η ισοτιμία της κάθε ημέρας που έλαβε χώρα η προκαταβολή.

- **ΔΠΧΑ 15 (Τροποποίηση) Διευκρινίσεις επί του ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με Πελάτες»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Η τροποποίηση διευκρινίζει τρεις περιοχές του προτύπου (αναγνώριση των υποχρεώσεων εκπλήρωσης των συμβάσεων, θέματα διάκρισης μεταξύ εντολέα και εντολοδόχου και παραχώρησης άδειας χρήσης) και παρέχει απαλλαγές κατά τη μετάβαση για συμβόλαια που έχουν τροποποιηθεί ή ολοκληρωθεί.

- **ΔΠΧΑ 2 (Τροποποίηση) Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό συναλλαγών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών, διακανονίζονται σε μετρητά και περιλαμβάνουν όρο απόδοσης, με την ταξινόμηση των συναλλαγών που περιλαμβάνουν όρους διακανονισμού στην καθαρή αξία, καθώς και με το λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών για τις οποίες τροποποιείται ο τρόπος διακανονισμού από μετρητά σε συμμετοχικούς τίτλους.

- **ΔΠΧΑ 4 (Τροποποίηση) Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» με το ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Οι τροποποιήσεις αφορούν στην προσέγγιση επικάλυψης που πρέπει να εφαρμοστεί όταν θα υιοθετηθεί και το ΔΠΧΑ 9. Η προσέγγιση αναβολής εφαρμόζεται για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά, και μόνο για περίοδο τριών ετών μετά την ημερομηνία αυτή. Η τροποποίηση παρέχει δύο επιλογές στις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 4:

- μια επιλογή που παρέχει τη δυνατότητα στις οντότητες να αναταξινομήσουν, από την κατάσταση αποτελεσμάτων στα λοιπά συνολικά έσοδα, μέρος από τα έσοδα ή έξοδα που προκύπτουν από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία προσδιορισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (προσέγγιση επικάλυψης)
- μια προαιρετική προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 για τις οντότητες των οποίων η κύρια δραστηριότητα είναι η έκδοση ασφαλιστήριων συμβολαίων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 4 (προσέγγιση αναβολής).

Η εφαρμογή και των δύο προσεγγίσεων είναι προαιρετική και η οντότητα επιτρέπεται να σταματήσει την εφαρμογή τους πριν από την εφαρμογή του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

- **Δ.Λ.Π. 40 (Τροποποίηση) Αναταξινομήσεις σε Επενδύσεις σε ακίνητα** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Η τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 40 *Επενδύσεις σε Ακίνητα*:

- τροποποιεί την παράγραφο 57 και ορίζει ότι μια οικονομική οντότητα θα πρέπει να αναταξινομήσει ένα ακίνητο προς, ή από, τις επενδύσεις σε ακίνητα, όταν, και μόνο όταν, υπάρχουν ενδείξεις αλλαγής της χρήσης. Μια αλλαγή χρήσης προκύπτει, εάν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα. Μια αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου από μόνη της δεν αποτελεί ένδειξη για αλλαγής της χρήσης.
- παρουσιάζει πλέον τα παραδείγματα ενδείξεων της παραγράφου 57(α) έως (δ) ως μια μη περιοριστική λίστα παραδειγμάτων, σε αντίθεση με πριν, όπου η λίστα ήταν περιοριστική.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2014-2016**. (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν το ακόλουθο πρότυπο:

Δ.Λ.Π. 28 - Η επιλογή επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων μιας επένδυσης σε συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία από οργανισμό διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων, ή από άλλη οντότητα, είναι διαθέσιμη για κάθε επένδυση σε συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία μία προς μία, κατά την αρχική αναγνώριση.

- **Διερμηνεία 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για τον προσδιορισμό των φορολογικών κερδών (φορολογικών ζημιών), των φορολογικών βάσεων, των αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, των αχρησιμοποίητων πιστώσεων φόρου καθώς και των φορολογικών συντελεστών, όταν υπάρχει αβεβαιότητα κατά το λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος βάσει του Δ.Λ.Π. 12. Πιο συγκεκριμένα, η διερμηνεία εξετάζει:

- αν οι λογιστικοί χειρισμοί ορισμένων φορολογικών θεμάτων θα έπρεπε να εξετάζονται μεμονωμένα ή σε συνδυασμό μεταξύ τους,
- τον προσδιορισμό των φορολογικών κερδών (ζημιών), φορολογικών βάσεων, αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, αχρησιμοποίητων πιστώσεων φόρων και φορολογικών συντελεστών,
- τις συνέπειες των αλλαγών στα γεγονότα και στις περιστάσεις.

23

Δ.Λ.Π. 19 (Τροποποίηση) Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός του Προγράμματος (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Ορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες καθορίζουν τα έξοδα συνταξιοδότησης όταν συμβαίνουν αλλαγές σε συνταξιοδοτικό πρόγραμμα καθορισμένων παροχών. Το Δ.Λ.Π. 19 *Παροχές σε Εργαζομένους* καθορίζει τη λογιστική αντιμετώπιση που ακολουθείται για ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών. Όταν πραγματοποιείται μία αλλαγή σε πρόγραμμα - τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός - απαιτείται επανεκτίμηση της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης καθορισμένων παροχών. Οι αναθεωρημένες αναλογιστικές παραδοχές που προκύπτουν από την επανεκτίμηση θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του προγράμματος. Μέχρι στιγμής, το Δ.Λ.Π. 19 δεν παρείχε διευκρινίσεις για τον τρόπο καθορισμού αυτών των εξόδων για την περίοδο μετά την αλλαγή του προγράμματος.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2015-2017** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν τα ακόλουθα πρότυπα:

ΔΠΧΑ 3 – Τροποποιήθηκε ώστε να διευκρινιστεί ότι η συμμετοχή μιας εταιρείας σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα θα πρέπει να επαναπροσδιορίζεται όταν αυτή αποκτά τον έλεγχο της εν λόγω επιχείρησης.

ΔΠΧΑ 11 - Τροποποιήθηκε ώστε να διευκρινιστεί ότι η συμμετοχή μιας εταιρείας σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα δεν θα πρέπει να επαναπροσδιορίζεται όταν αυτή αποκτά κοινό έλεγχο της εν λόγω επιχείρησης.

Δ.Λ.Π. 12 – Παρέχεται η διευκρίνιση ότι μια εταιρεία λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις από τις πληρωμές μερισμάτων στο φόρο εισοδήματος με τον ίδιο τρόπο.

Δ.Λ.Π. 23 – Διευκρινίζεται ότι μια εταιρεία συμπεριλαμβάνει στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε αρχικά για την ανάπτυξη περιουσιακού στοιχείου, όταν το περιουσιακό στοιχείο είναι έτοιμο για την προοριζόμενη χρήση ή την πώλησή του.

- **ΔΠΧΑ 9 (Τροποποίηση) Δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά). Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 9 παρέχει τη δυνατότητα στις εταιρείες να επιμετρούν συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων αν πληρείται συγκεκριμένος όρος, αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

- **Δ.Λ.Π. 28 (Τροποποίηση) Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π. 28 αποσαφηνίζουν ότι ο λογιστικός χειρισμός των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης, θα πρέπει να γίνεται με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Η Εταιρεία δεν έχει εφαρμόσει τις τροποποιήσεις και τις διερμηνείες αυτές, οι οποίες δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

2.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ (€), που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα νομισματικά στοιχεία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης σε άλλα νομίσματα έχουν αποτιμηθεί βάσει της ισχύουσας ισοτιμίας κατά την ημερομηνία συντάξεως της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την εκκαθάριση των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από ξένο νόμισμα καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων της χρήσης. Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

24

2.5 Συμψηφισμός

Η απεικόνιση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης ταυτόχρονα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.6 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Στη κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα διαθέσιμα, τα δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις, οι λοιπές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και τέλος τα ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια της Εταιρείας.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα παρουσιάζονται ως απαιτήσεις, υποχρεώσεις ή στοιχεία της καθαρής θέσης, βάσει της ουσίας και του περιεχομένου των σχετικών συμβάσεων από τις οποίες απορρέουν. Τόκοι, μερίσματα, κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως απαιτήσεις ή υποχρεώσεις, λογιστικοποιούνται ως έσοδα ή έξοδα αντίστοιχα. Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους λογιστικοποιείται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Η Εταιρεία δεν κάνει χρήση παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων ούτε για αντιστάθμιση κινδύνων ούτε για κερδοσκοπικούς σκοπούς.

2.7 Παύση απεικόνιση

2.7.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή αν ισχύει, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να απεικονίζεται όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου,
- η Εταιρεία διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει χωρίς σημαντική καθυστέρηση τις ταμειακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες («pass-through διακανονισμός»),
- η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά της να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και είτε (α) έχει μεταβιβάσει πραγματικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ή (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

Όταν η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά της να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και δεν έχει ούτε μεταβιβάσει, ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης ανάμειξης της Εταιρείας στο περιουσιακό στοιχείο. Η συνεχής ανάμειξη με τη μορφή της εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου επιμετράται στο χαμηλότερο μεταξύ της λογιστικής αξίας του και του μέγιστου εκτιμώμενου ποσού που μπορεί η Εταιρεία να κληθεί να πληρώσει.

2.7.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν ακυρώνεται, λήγει ή δεν υφίσταται πλέον.

2.8 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η Εταιρεία υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Επίπεδο 1: Μη προσαρμοσμένες χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται χρεόγραφα, μετοχές και παράγωγα που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά. Ενεργή αγορά, είναι η αγορά στην οποία οι συναλλαγές έχουν επαρκή συχνότητα και όγκο έτσι ώστε οι πληροφόρηση σχετικά με τιμές να παρέχεται σε συνεχή βάση και επιπλέον χαρακτηρίζεται από χαμηλά περιθώρια κέρδους.

Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμα δεδομένα εκτός από τιμές του Επιπέδου 1, όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή μπορούν να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα δεδομένα (για παράδειγμα τιμές που προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα) για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεωστικοί τίτλοι για τους οποίους υπάρχουν προσφερόμενες τιμές, όμως παρουσιάζουν μικρότερη συχνότητα αγοραπωλησιών σε σχέση με άλλα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστηριακές αγορές, καθώς και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς προσφερόμενες τιμές, καθώς και παράγωγα των οποίων οι αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ρών ή παρόμοιες τεχνικές, με δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά ή μπορούν να υπολογιστούν ή να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα στοιχεία από την αγορά. Αυτή η κατηγορία γενικά περιλαμβάνει κρατικά και εταιρικά ομόλογα με τιμές σε αγορές που δεν είναι ενεργές και κάποια εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Εάν η αποτίμηση ενός στοιχείου χρησιμοποιεί παρατηρήσιμα δεδομένα που απαιτούν σημαντικές προσαρμογές βασισμένες σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, αυτό το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Σε αυτό το επίπεδο περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αξία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ρών ή παρόμοιες τεχνικές, καθώς και μέσα για τα οποία ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας απαιτεί σημαντική κρίση ή εκτίμηση από τη Διοίκηση.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική εύλογη αξία.

2.9 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα», «Καταθέσεις όψεως» και «Καταθέσεις προθεσμίας» διάρκειας μικρότερης των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους, των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και χρησιμοποιούνται από την Εταιρεία για την εξυπηρέτηση των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων της.

2.10 Μισθώσεις

Η αξιολόγηση του εάν μια σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση βασίζεται πάντοτε στην ουσία της εν λόγω σύμβασης. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον: α) η εκπλήρωση μιας σύμβασης εξαρτάται από τη χρήση ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή στοιχείων και β) η σύμβαση εκχωρεί δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

2.10.1 Η Εταιρεία ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία έχουν μισθωθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων που πρέπει να καταβληθούν απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις».

Λειτουργικές μισθώσεις: Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται στα πλαίσια συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται συστηματικά κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών ενσώματων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τις λειτουργικές ανάγκες της Εταιρείας. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

26

2.10.2 Η Εταιρεία ως μισθωτής

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων περιουσιακών στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ένα σημαντικό μέρος από τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το σύνολο των καταβαλλόμενων μισθωμάτων (στα οποία δεν περιλαμβάνεται η αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) μεταφέρεται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού στην κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση όπου μια σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης διακοπεί πριν από την ημερομηνία λήξης της, το ποσό που καταβάλλεται στον εκμισθωτή με τη μορφή αποζημίωσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά την περίοδο στην οποία διακόπτεται η σύμβαση.

2.11 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Η Εταιρεία εξετάζει κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα δάνειο (ή ομάδα δανείων) έχει υποστεί απομείωση.

Ένα δάνειο (ή μία ομάδα δανείων) έχει υποστεί απομείωση και αναγνωρίζονται προβλέψεις απομείωσης εάν και μόνο εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ως αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων που έχουν συμβεί μετά την αρχική αναγνώριση του δανείου («ζημιογόνο γεγονός») και το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) επηρεάζει τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του δανείου (ή της ομάδας δανείων) και η επίδραση μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας μιας απαίτησης σχηματίζεται όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η Εταιρεία δεν πρόκειται να εισπράξει το σύνολο των εισπρακτέων ποσών σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της σύμβασης.

Αντικειμενικές αποδείξεις ότι μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας περιλαμβάνουν παρατηρήσιμες πληροφορίες που περιέχονται στη γνώση της Εταιρείας σχετικά με τα ακόλουθα ζημιογόνα γεγονότα:

- α) σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή του υπόχρεου,
- β) αθέτηση όρων συμβολαίου, όπως στάση ή πλημμέλεια στις καταβολές τόκου ή κεφαλαίου,
- γ) χορήγηση παραχώρησης από την Εταιρεία προς τον οφειλέτη, για λόγους οικονομικούς ή νομικούς που αφορούν στην οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη, την οποία η Εταιρεία δε θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση,
- δ) η αύξηση του ενδεχομένου ότι ο οφειλέτης θα πτωχεύσει ή θα προβεί σε άλλη οικονομική αναδιοργάνωση,
- ε) η εξαφάνιση μιας ενεργούς αγοράς για αυτό το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο λόγω οικονομικών δυσχερειών ή
- στ) παρατηρήσιμα στοιχεία που υποδεικνύουν την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών από ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την αρχική αναγνώριση των στοιχείων αυτών, αν και η μείωση δεν μπορεί ακόμα να εξατομικευθεί σε σχέση με τα μεμονωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που συνθέτουν την ομάδα, στα οποία περιλαμβάνονται:
 - i. δυσμενείς μεταβολές στην κατάσταση πληρωμών των οφειλετών της ομάδας δανείων (όπως αυξημένος αριθμός καθυστερημένων πληρωμών) ή
 - ii. εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με τις αθετήσεις επί των περιουσιακών στοιχείων της ομάδας δανείων.

Οι προβλέψεις απομείωσης απεικονίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μέσω λογαριασμού προβλέψεων. Πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών εσόδων στις προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις. Η Εταιρεία εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης σε ατομικό επίπεδο για σημαντικά δάνεια και ατομικά ή συλλογικά για δάνεια που δε θεωρούνται σημαντικά. Το όριο για το αν θα αξιολογηθεί μεμονωμένα ή όχι ένα δάνειο ορίζεται ως το ποσό των €150 χιλ.

Σε περιπτώσεις ύπαρξης βάσιμων ενδείξεων απομείωσης της αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που καταχωρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, το ποσό της ζημίας υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων μελλοντικών ζημιών που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με α) το αρχικό πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης, εφόσον η απαίτηση είναι σταθερού επιτοκίου, ή β) το τρέχον πραγματικό επιτόκιο, για απαιτήσεις κυμαινόμενου επιτοκίου.

Ο υπολογισμός της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών απαίτησης με εξασφάλιση λαμβάνει υπόψη τις πιθανές ταμειακές ροές από την απόκτηση και πώληση της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από την πιθανότητα πλειστηριασμού.

Για σκοπούς διενέργειας εκτίμησης της απομείωσης, σε συλλογικό επίπεδο, οι απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται με βάση ομοειδή χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις ομαδοποιούνται βάσει των ημερών καθυστέρησης, του τύπου του δανείου, του τομέα δραστηριότητας της επιχείρησης και του μεγέθους αυτής, του τύπου των εξασφαλίσεων και λοιπών σχετικών χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών σε ομάδες απαιτήσεων με την έννοια ότι είναι ενδεικτικά της δυνατότητας των πιστούχων να αποπληρώσουν τις οφειλές τους, και συνεκτιμώμενα με τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων των ομάδων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό της απομείωσης της αξίας τους. Τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων αναπροσαρμόζονται με τα τρέχοντα δεδομένα, προκειμένου να απεικονίσουν τις παρούσες συνθήκες οι οποίες δεν υφίσταντο και δεν είχαν επηρεάσει τα ιστορικά δεδομένα όπως αυτά διαμορφώθηκαν και να εξαλείψουν τυχόν ιστορικές επιδράσεις που δεν παρατηρούνται στην παρούσα περίοδο.

Η Εταιρεία επισκοπεί σε τακτά χρονικά διαστήματα τις απαιτήσεις που έχουν υποστεί απομείωση της αξίας τους και τουλάχιστον μία φορά το έτος, διενεργεί επανεξέταση των υφιστάμενων εκτιμήσεων. Οποιοσδήποτε μεταβολές επέλθουν στην αξία και στο χρόνο είσπραξης των αναμενόμενων ταμειακών ροών σε σχέση με τις προηγούμενες εκτιμήσεις, λαμβάνονται υπόψη για την αναπροσαρμογή του ύψους των υφιστάμενων προβλέψεων απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων, η οποία πραγματοποιείται με χρέωση ή πίστωση του αντίστοιχου λογαριασμού «Προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις».

Η Εταιρεία εξετάζει τακτικά τη μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, ώστε να μην υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ των εκτιμώμενων και των πραγματικών ζημιών.

Αν, σε μια μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως η βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας ενός οφειλέτη), η προγενέστερα καταχωρημένη πρόβλεψη απομείωσης αντλιογίζεται αναμορφώνοντας το ποσό

της πρόβλεψης. Το αντιλογισθέν ποσό καταχωρείται στη κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων, στο λογαριασμό «Πρόβλεψη απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις».

Όταν μία απαίτηση καταστεί μη-εισπράξιμη ή διακανονισθεί, τότε δύναται να διαγραφεί έναντι του ποσού της σχηματισθείσας πρόβλεψης για τη συγκεκριμένη απαίτηση εφόσον αυτό αναγνωρίζεται από την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία. Μεταγενέστερα της διαγραφής της, οποιοσδήποτε εισπράξεις καταχωρούνται σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «Πρόβλεψη απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις».

2.12 Ακίνητα επενδύσεων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτίρια που έχουν περιέλθει στη κατοχή της Εταιρείας στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία δε διαφέρει σημαντικά από την ωφέλιμη ζωή αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ενσώματα περιουσιακά στοιχεία». Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται τουλάχιστον ετησίως από εξωτερικούς κυρίως εκτιμητές, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους.

2.13 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Στο λογαριασμό «Άυλα περιουσιακά στοιχεία» περιλαμβάνονται οι δαπάνες κτήσης λογισμικού.

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει η Εταιρεία και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Το λογισμικό αποσβένεται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη.

Ειδικότερα, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζεται μόνο όταν η Εταιρεία μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση,
- την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- πώς το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη,
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήση του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή ολόκληρης της Εταιρείας, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

2.14 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από την Εταιρεία με σκοπό τη λειτουργική χρήση τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για την Εταιρεία, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος περιουσιακού στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρήσης του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος περιουσιακού στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος περιουσιακού στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής:

Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια	Έως 50 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	Έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	Έως 5 έτη

Η Εταιρεία εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο περιουσιακό στοιχείο έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματος περιουσιακού στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημίες από πώληση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων προ φόρων.

2.15 Ανακτηθέντα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ανακτηθέντα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία, περιλαμβάνουν κυρίως εξοπλισμό ο οποίος αποκτάται από την Εταιρεία προς πλήρη ή μερική ικανοποίηση των απαιτήσεών της. Τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους (που είναι ίση με το ποσό της συνολικής απαίτησης) και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού». Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας τους. Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων καταχωρούνται στο λογαριασμό «Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης».

2.16 Ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια

Ο μεσο-μακροπρόθεσμος δανεισμός της Εταιρείας συνίσταται σε κοινά ομολογιακά δάνεια του Ν.3156/2003 και βραχυπρόθεσμα τραπεζικά δάνεια. Όλα τα ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια καταχωρούνται αρχικά στο κόστος που

είναι η πραγματική αξία της ληφθείσας αντιπαροχής μείον τις δαπάνες έκδοσης που σχετίζονται με τα προαναφερθέντα δάνεια. Μετά την αρχική τους καταχώρηση, τα εν λόγω δάνεια αποτιμούνται στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το αναπόσβεστο κόστος υπολογίζεται αφού ληφθούν υπόψη οι δαπάνες έκδοσης και η διαφορά μεταξύ του αρχικού ποσού και του ποσού λήξεως. Κέρδη ή ζημίες καταχωρούνται στο καθαρό κέρδος ή ζημία όταν οι υποχρεώσεις διαγράφονται ή απομειώνονται και μέσω της διαδικασίας απόσβεσης. Τα έξοδα τόκων αναγνωρίζονται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου.

2.17 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου της ΕΤΕ καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.17.1 Συνταξιοδοτικά προγράμματα

A. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή για νομίσματα για τα οποία η συχνότητα των συναλλαγών της αγοράς σε τέτοια εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας είναι μικρή, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις της αγοράς (κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς) κρατικών ομολόγων που έχουν εκδοθεί στο νόμισμα αυτό. Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των περικοπών) και τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από διακανονισμούς) και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαιτήσης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και οι μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, την επίδραση της μεταβολής του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)) αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η αναταξινόμησή τους στην κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων, προκειμένου να αντικατοπτρίζεται πλήρως η αξία του ελλείμματος ή πλεονάσματος του προγράμματος.

B. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και στις προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές της Εταιρείας στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δαπάνες Προσωπικού».

2.17.2 Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Η υποχρέωση για την παροχή εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζεται το νωρίτερο μεταξύ του πότε η Εταιρεία δεν μπορεί να αποσύρει μία προσφορά για παροχές εξόδου από την υπηρεσία και του πότε αναγνωρίζουν οποιεσδήποτε σχετικές δαπάνες αναδιάρθρωσης.

2.18 Μετοχικό κεφάλαιο

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου και λοιπών μετοχικών τίτλων: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις συνένωσης επιχειρήσεων, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μειωμένα κατά το φόρο εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας.

2.19 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους που αφορούν όλα τα έντοκα χρηματοπιστωτικά μέσα καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Ειδικότερα, τα έσοδα τόκων αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου και υπολογίζονται βάσει προκαθορισμένου επιτοκίου επί του υπολειπόμενου κεφαλαίου της χρηματοδοτικής μισθώσεως.

2.20 Προμήθειες

Γενικά, οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα καταχωρούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία παρασχέθηκαν οι σχετικές με αυτά υπηρεσίες. Οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα που προκύπτουν από διαπραγματεύσεις ή συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις για λογαριασμό τρίτων, όπως η αγορά απαιτήσεων από δάνεια, μετοχών ή άλλων αξιογράφων και η αγορά ή πώληση οικονομικών μονάδων, καταχωρούνται κατά την ολοκλήρωση της υποκείμενης συναλλαγής.

2.21 Προβλέψεις

Η Εταιρεία διενεργεί προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.22 Φόροι εισοδήματος

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρο εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων. Ειδικότερα, ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές της χρήσης και καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων ή απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα λοιπά συνολικά έσοδα ή στα ίδια κεφάλαια αντίστοιχα.

Η βάση υπολογισμού του πληρωτέου φόρου εισοδήματος είναι τα φορολογητέα κέρδη της χρήσης. Τα φορολογητέα κέρδη διαφέρουν από τα κέρδη προ φόρων που εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω της εξαίρεσης εσόδων ή δαπανών τα οποία θα φορολογηθούν ή θα εκπέσουν φορολογικά σε επόμενες χρήσεις. Επίσης, εξαιρούνται τα αφορολόγητα έσοδα και οι δαπάνες οι οποίες δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση. Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος της Εταιρείας υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης. Είναι ο φόρος που αναμένεται να πληρωθεί ή να ανακτηθεί και υπολογίζεται επί της διαφοράς μεταξύ της λογιστικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης φορολογικής βάσης αυτών, η οποία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από τις προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις, την απομείωση της αξίας των ακινήτων επενδύσεων καθώς και του ανακτηθέντος εξοπλισμού και τις προβλέψεις για υποχρεώσεις παροχών λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στην πεποίθηση της διοίκησης, η οποία στηρίζεται σε διαθέσιμα υποστηρικτικά στοιχεία, ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημιές μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, η Εταιρεία να πάρει την απόφαση να αναγνωρίσει αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζει όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης μελλοντικών ανακτήσεων των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που η Εταιρεία διαπιστώσει ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχει ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνει σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι τρέχουσες και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.23 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις στις οποίες η μητρική Τράπεζα διατηρεί τον έλεγχο ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη της Διοίκησης της Εταιρείας, στενά συγγενικά με αυτά πρόσωπα, εταιρείες που ελέγχονται από τα πρόσωπα αυτά ή στις οποίες ασκείται από κοινού έλεγχος, ή ουσιώδης επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίστηκαν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας. Η Διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων αντικατοπτρίζουν ακριβοδίκαια τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου η Εταιρεία διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών, είναι οι ακόλουθες:

Προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Οι προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις που σχηματίζονται είναι αποτέλεσμα συνεχούς αξιολόγησης του χαρτοφυλακίου των δανείων και των πιθανών ζημιών του. Η αξιολόγηση των δανείων διενεργείται από μέλη της Διοίκησης που είναι υπεύθυνα για τις διάφορες κατηγορίες πιστοδοτήσεων, με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας και οδηγιών που επανεξετάζονται και βελτιώνονται συνεχώς.

Η μεθοδολογία αυτή αποτελείται από δύο βασικά συστατικά μέρη: τις ατομικές προβλέψεις κατά πελατών και τις προβλέψεις σε συλλογικό επίπεδο. Η εφαρμογή της μεθοδολογίας αυτής απαιτεί από τη Διοίκηση να προβεί σε εκτιμήσεις της παρούσας αξίας των αναμενόμενων ταμειακών ροών. Για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών, η Διοίκηση διενεργεί

εκτιμήσεις για την οικονομική κατάσταση του συγκεκριμένου πελάτη καθώς και οποιασδήποτε ληφθείσας εγγύησης. Κάθε απαίτηση που έχει υποστεί απομείωση της αξίας της αξιολογείται, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, ενώ η ακολουθούμενη μεθοδολογία και οι εκτιμήσεις για τις ανακτήσιμες ταμειακές ροές της απαίτησης, επανεξετάζονται από ανεξάρτητα μέρη.

Για την αξιολόγηση της ανάγκης διενέργειας προβλέψεων απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις σε συλλογικό επίπεδο, η Διοίκηση λαμβάνει υπόψη της, παράγοντες όπως την ποιότητα της πίστωσης, το μέγεθος του χαρτοφυλακίου, τη συγκέντρωση, καθώς και άλλους οικονομικούς παράγοντες. Για την εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης, διενεργούνται παραδοχές για τον καθορισμό τόσο του τρόπου μοντελοποίησης των ζημιών, όσο και για τον καθορισμό των απαιτούμενων παραμέτρων, με βάση την εμπειρία και τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες. Η ακρίβεια των προβλέψεων που διενεργούνται εξαρτάται από το μοντέλο των παραδοχών και παραμέτρων που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό των προβλέψεων σε συλλογικό επίπεδο. Παρόλο που τα παραπάνω εμπειρεύουν κρίση, η Διοίκηση πιστεύει ότι οι διενεργηθείσες προβλέψεις είναι λογικές και δικαιολογούνται επαρκώς.

Περαιτέρω πληροφορίες σε σχέση με τις προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στη Σημείωση 13.

Απομείωση της αξίας των ακινήτων επενδύσεων

Η Εταιρεία εφαρμόζει το Δ.Λ.Π. 40 για τον προσδιορισμό των ακινήτων επενδύσεων που έχουν υποστεί απομείωση. Ο προσδιορισμός αυτός απαιτεί την εφαρμογή κρίσης σε σημαντικό βαθμό.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται σε ετήσια βάση από πιστοποιημένους κατά RICS εκτιμητές, προκειμένου να επιμετρηθεί η εύλογη αξία τους καθώς και να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους. Η Εταιρεία αξιολογεί εάν έχει επέλθει σημαντική ή/και παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας των ακινήτων και η οποία υπολείπεται της λογιστικής αξίας. Ο προσδιορισμός αυτός προϋποθέτει κρίση για τη διενέργεια της οποίας η Διοίκηση της Εταιρείας εξετάζει, μεταξύ άλλων παραγόντων, το μέγεθος και τη διάρκεια στη μείωση της αξίας, τις συνθήκες της αγοράς των ακινήτων, τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε ακινήτου καθώς και τις υφιστάμενες ή δυνητικές μισθώσεις αυτών.

33

Περαιτέρω πληροφορίες σε σχέση με την απομείωση της αξίας των ακινήτων επενδύσεων περιλαμβάνονται στη Σημείωση 15.

Φόρος εισοδήματος

Η Εταιρεία υπόκειται σε φόρο εισοδήματος από τις ελληνικές φορολογικές αρχές. Η εκτίμηση της συνολικής πρόβλεψης φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που είναι ανακτήσιμη, προϋποθέτει την άσκηση σημαντικής κρίσης. Στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητας της Εταιρείας, υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους είναι αβέβαιος ο τελικός προσδιορισμός του φόρου. Η Εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος από ενδεχόμενο φορολογικό έλεγχο βασιζόμενη σε εκτιμήσεις για το κατά πόσον ενδεχομένως να προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Σε περίπτωση που το τελικό ύψος του φόρου εισοδήματος που θα προκύψει είναι διαφορετικό από τα ποσά που είχαν αρχικά αναγνωριστεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τους αναβαλλόμενους φόρους της περιόδου στην οποία γίνεται ο τελικός προσδιορισμός του φόρου.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν φορολογικές ζημιές και εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στο βαθμό που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή να καλύψουν τις φορολογικές ζημιές και τις εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές. Η εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών φορολογητέων κερδών απαιτεί την άσκηση κρίσης και την υιοθέτηση παραδοχών σχετικών με τις τάσεις και τους βασικούς παράγοντες δημιουργίας κερδοφορίας, όπως ο όγκος των δανείων και των καταθέσεων και τα περιθώρια κέρδους.

Παρόλο που η ανάκτηση δεν είναι σίγουρη, η Διοίκηση εκτιμά μετά από σχετική αξιολόγηση ότι υπάρχουν περισσότερες πιθανότητες από ότι όχι, να μην ανακτηθεί το σύνολο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και συνεπώς προέβη σε απομείωση του συνόλου των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015 (βλ. Σημείωση 14).

Το ποσό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων επί των φορολογικών ζημιών και επί των εκπιπόμενων προσωρινών διαφορών που δε θεωρείται ανακτήσιμο θα μπορούσε να αναγνωριστεί στο μέλλον, εάν οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη βελτιωθούν κατά την περίοδο για την οποία ισχύει το δικαίωμα χρήσης των φορολογικών ζημιών και των εκπιπόμενων προσωρινών διαφορών. Τα φορολογητέα κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με την ισχύουσα ελληνική φορολογική νομοθεσία και συνεπώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι ισοδύναμα του αποτελέσματος που προσδιορίζεται βάσει των λογιστικών κανόνων.

Περαιτέρω πληροφορίες σε σχέση με τον φόρο εισοδήματος περιλαμβάνονται στη Σημείωση 11 και στη Σημείωση 14.

Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών βασίζεται σε μια σειρά από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση, χρησιμοποιώντας μια σειρά από παραδοχές. Οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του καθαρού κόστους (έσοδα) για τις καθορισμένες παροχές περιλαμβάνουν το προεξοφλητικό επιτόκιο. Τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές, θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών.

Η Εταιρεία καθορίζει το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο στο τέλος κάθε χρήσης. Το επιτόκιο αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών. Για τον προσδιορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη τα επιτόκια υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή εκτιμήσεις επιτοκίων που λαμβάνουν υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές.

Επιπρόσθετες πληροφορίες σχετικά με άλλες βασικές παραδοχές για τις υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών περιλαμβάνονται στη Σημείωση 21.

Ενδεχόμενα γεγονότα

Η Εταιρεία εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοδήποτε διακανονισμοί δε θα επηρέαζαν σημαντικά τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Εταιρείας στο μέλλον.

34

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

Οι εργασίες της Εταιρείας ενσωματώνουν διάφορους κινδύνους, περιλαμβανομένων των κινδύνων από μεταβολές των επιτοκίων και των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων που ακολουθεί η Εταιρεία επικεντρώνεται στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τις απρόβλεπτες μεταβολές της αγοράς. Ο κύριος όγκος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας αφορά απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις, ενώ ο κύριος όγκος των υποχρεώσεων αφορά βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό, αποκλειστικά από τη μητρική Τράπεζα.

Ειδικότερα οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι αναλύονται ως εξής:

4.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις του απέναντι στην Εταιρεία και την αδυναμία του να εκτελέσει τα συμφωνηθέντα. Στους αντισυμβαλλόμενους συμπεριλαμβάνονται κυρίως μισθωτές και εγγυητές.

Η έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο εξετάζεται και αποφασίζεται από τα αρμόδια εγκριτικά όργανα της Εταιρείας και της μητρικής ΕΤΕ με συνεχή ανάλυση των στοιχείων των ήδη υφισταμένων και των υποψηφίων μισθωτών, μέσα από το πρίσμα των δυνατοτήτων τους να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν.

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου λαμβάνει υπόψη την δευτερογενή αξία των μισθωμένων πραγμάτων και περιλαμβάνει επίσης τη λήψη καλυμμάτων και εγγυήσεων από τους μισθωτές.

Ενδεικτικά σημειώνεται ότι ο πιστωτικός κίνδυνος που έχει αναλάβει η Εταιρεία από τους τρεις μεγαλύτερους πελάτες της (οι οποίοι αποτελούν Όμιλο επιχειρήσεων) ανέρχεται την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε ενήμερα υπόλοιπα ποσού €98.537 χιλ.

(αντίστοιχα την 31 Δεκεμβρίου 2016 σε υπόλοιπα ποσού €87.899 χιλ.), περίπου 16,7% του συνόλου των δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι εν λόγω συμβάσεις αφορούν χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων και εξοπλισμού. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν αντικείμενο χρηματοδοτικής μίσθωσης, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, αποτελούν ιδιοκτησία της Εταιρείας Χρηματοδοτικών Μισθώσεων. Για τον λόγο αυτό ακίνητα και λοιπός εξοπλισμός αποτελούν κάλυμμα της Εταιρείας έναντι πιθανών πιστωτικών κινδύνων που ενδέχεται να ανακύψουν από αθέτηση συμβάσεων. Η Εταιρεία εκτιμά ότι η τρέχουσα αξία των ως άνω στοιχείων καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της καθαρής απαιτήσεως από τους συγκεκριμένους πελάτες τόσο εξατομικευμένα όσο και στο σύνολο.

4.1.1 Διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες της Εταιρείας περιλαμβάνουν:

- Κατάλληλα και επαρκή κριτήρια για χορήγηση χρηματοδοτικών μισθώσεων, σαφώς προσδιορισμένα βάσει της συγκεκριμένης αγοράς που στοιχειοθετείται, των μισθωτών, καθώς και του σκοπού και της πηγής αποπληρωμής.
- Όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο.
- Θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων χορηγήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης καθώς και αναδιάρθρωσης των υφιστάμενων συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης.

4.1.2 Εξασφαλίσεις

Στις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης η Εταιρεία είναι ιδιοκτήτης των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων που εκμισθώνει. Εκτός αυτού η συνηθέστερη πρακτική που χρησιμοποιεί η Εταιρεία για να μετριάσει τον πιστωτικό κίνδυνο είναι η λήψη πρόσθετων εξασφαλίσεων από τους μισθωτές ή τους εγγυητές. Οι βασικότερες κατηγορίες εξασφαλίσεων για σύναψη χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι:

- Προσημειώσεις υποθήκης επί ακινήτων.
- Υποθήκευση και ενεχυρίαση λοιπών περιουσιακών στοιχείων των μισθωτών.
- Ενεχυρίαση επί χρηματοοικονομικών μέσων όπως χρεωστικών και συμμετοχικών τίτλων.
- Εξασφαλίσεις μετρητών.
- Εγγυητικές επιστολές.

4.1.3 Πολιτική σχηματισμού προβλέψεων και απομείωσης

Η πολιτική σχηματισμού προβλέψεων για απομείωση της αξίας των δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις που ακολουθεί η Εταιρεία περιγράφεται στη Σημείωση 2.11.

4.1.4 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει το χειρίστο σενάριο έκθεσης της Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο λαμβάνοντας υπόψη τις συσσωρευμένες προβλέψεις κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 αντίστοιχα, πριν ληφθούν υπόψη τυχόν ληφθείσες εξασφαλίσεις και λοιπές τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου. Για να εκτιμηθεί η επίδραση του κινδύνου όπως παρατίθεται κατωτέρω, για τα εντός ισολογισμού περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν τα λογιστικά υπόλοιπα όπως αυτά εμφανίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	533.954	551.368
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού μη υποκείμενα σε πιστωτικό κίνδυνο	4.772	3.522
Στοιχεία εκτός ισολογισμού μη υποκείμενα σε πιστωτικό κίνδυνο	107.532	114.633
Σύνολο	646.258	669.523

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Την 31 Δεκεμβρίου 2017, στα στοιχεία εκτός ισολογισμού, το ποσό των €107.532 χιλ. (2016: €114.633 χιλ.) αφορά προβλέψεις μεταφερθείσες στη μητρική Τράπεζα ως συνέπεια των επιστολών πρόθεσης (βλ. Σημείωση 23 - Συνδεδεμένα μέρη).

4.1.5. Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Χιλιάδες €	31.12.2017		Σύνολο δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις
	Χορηγήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	20.230	179.208	199.438
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	1.863	9.496	11.359
Απομειωμένα – συλλογική αξιολόγηση	12.580	136.805	149.385
Απομειωμένα – ατομική αξιολόγηση	22.332	207.946	230.278
Σύνολο πριν από προβλέψεις	57.005	533.455	590.460
Προβλέψεις απομείωσης	(17.398)	(39.108)	(56.506)
Σύνολο μετά από προβλέψεις	39.607	494.347	533.954

Χιλιάδες €	31.12.2016		Σύνολο δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις
	Χορηγήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	14.532	151.526	166.058
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	0	24	24
Απομειωμένα – συλλογική αξιολόγηση	21.831	121.215	143.046
Απομειωμένα – ατομική αξιολόγηση	26.453	276.602	303.055
Σύνολο πριν από προβλέψεις	62.816	549.367	612.183
Προβλέψεις απομείωσης	(20.495)	(40.320)	(60.815)
Σύνολο μετά από προβλέψεις	42.321	509.047	551.368

Πιστωτική ποιότητα μη ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Χιλιάδες €	31.12.2017		Σύνολο δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις
	Χορηγήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	5.858	134.004	139.862
Υπό παρακολούθηση και αυξημένου επιπέδου κινδύνου	14.372	45.204	59.576
Σύνολο	20.230	179.208	199.438

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Χιλιάδες €	31.12.2016		Σύνολο δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις
	Χορηγήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	2.140	123.554	125.694
Υπό παρακολούθηση και αυξημένου επιπέδου κινδύνου	12.392	27.972	40.364
Σύνολο	14.532	151.526	166.058

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων απαιτήσεων

Χιλιάδες €	31.12.2017		
	Χορηγήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων
Ληξιπρόθεσμα μέχρι 30 μέρες	71	147	218
Από 31-90 μέρες	0	8.159	8.159
Πάνω από 90 μέρες	1.792	1.190	2.982
Σύνολο	1.863	9.496	11.359

Χιλιάδες €	31.12.2016		
	Χορηγήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων
Ληξιπρόθεσμα μέχρι 30 μέρες	0	0	0
Από 31-90 μέρες	0	22	22
Πάνω από 90 μέρες	0	2	2
Σύνολο	0	24	24

Επαναδιαπραγματεύσιμα δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Η Εταιρεία δύναται να επαναδιαπραγματευθεί τους όρους συγκεκριμένων χρηματοδοτικών μισθώσεων οι οποίες είναι κατηγοριοποιημένες είτε στις ληξιπρόθεσμες είτε στις απομειωμένες απαιτήσεις. Οι επαναδιαπραγματευόμενες απαιτήσεις οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως ληξιπρόθεσμες ή απομειωμένες, στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχονται σε ποσό €195.398 χιλ. έναντι ποσού €203.831 χιλ. το 2016.

Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Κατά τη διάρκεια του 2017, η Εταιρεία ανέκτησε ενσώματα περιουσιακά στοιχεία από εξασφαλίσεις (ακίνητα και εξοπλισμό) συνολικής αξίας κτήσης ποσού €30.063 χιλ. έναντι ποσού €1.414 χιλ. το 2016.

Εντός της χρήσης που έληξε την 31.12.2017, η Εταιρεία προέβη σε ανακτήσεις αναφορικά με ακίνητα τα οποία έχουν αναγνωρισθεί στα «Ακίνητα επενδύσεων» ποσού €29.220 χιλ. ενώ για τη χρήση που έληξε την 31.12.2016, η Εταιρεία δεν προέβη σε ανακτήσεις αναφορικά με ακίνητα τα οποία έχουν αναγνωρισθεί στα «Ακίνητα επενδύσεων».

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

4.1.6. Κατανομή πιστωτικού κινδύνου

Συγκέντρωση ανά γεωγραφική περιοχή του χαρτοφυλακίου των δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται αποκλειστικά στην Ελλάδα και κατ' επέκταση το χαρτοφυλάκιο των δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις της Εταιρείας βρίσκεται κατανεμημένο στον ελλαδικό χώρο.

Συγκέντρωση ανά κλάδο δραστηριότητας του χαρτοφυλακίου των δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Η κατανομή του χαρτοφυλακίου των δανείων της Εταιρείας από χρηματοδοτικές μισθώσεις μετά από προβλέψεις ανά κλάδο δραστηριότητας συνοψίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Χιλιάδες €	31.12.2017	%	31.12.2016	%
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	344.101	64,4%	361.536	65,6%
Βιομηχανία και ορυχεία-μεταλλεία	110.084	20,6%	99.567	18,1%
Δημόσιο και δημόσιες επιχειρήσεις	1.726	0,3%	2.251	0,4%
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	44.301	8,3%	50.514	9,1%
Λοιπά	33.742	6,4%	37.500	6,8%
Σύνολο	533.954	100,0%	551.368	100,0%

4.2 Κίνδυνος αγοράς

4.2.1 Επιτοκιακός κίνδυνος

Επιτοκιακός κίνδυνος είναι ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη (καθαρά έσοδα από τόκους) και το κεφάλαιο που απορρέει από τις δυσμενείς μεταβολές των επιτοκίων ο οποίος επηρεάζει τις θέσεις του χαρτοφυλακίου. Η Εταιρεία αντισταθμίζει τον εν λόγω κίνδυνο καθορίζοντας επιτόκια των αντίστοιχων κατηγοριών στις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης με τους πελάτες της με αυτά των συμβάσεων δανεισμού της.

Η ευαισθησία του επιτοκίου των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της Εταιρείας συνοψίζεται ως ακολούθως βάσει των συμβατικών ημερομηνιών επαναπροσδιορισμού του επιτοκίου:

Χιλιάδες €	31.12.2017						Σύνολο
	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	3.398	0	0	0	0	1	3.399
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	147.637	121.551	221.235	0	0	43.531	533.954
Λοιπά	0	0	0	0	0	102.689	102.689
Σύνολο	151.035	121.551	221.235	0	0	146.221	640.042
Στοιχεία Παθητικού							
Λοιπά δάνεια	20.483	0	0	0	0	0	20.483
Εκδοθείσες ομολογίες	644.683	0	0	0	2.362	0	647.045
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	0	0	9.811	9.811

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Σύνολο	665.166	0	0	0	2.362	9.811	677.339
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού	(514.131)	121.551	221.235	0	(2.362)	136.410	(37.297)

31.12.2016

Χιλιάδες €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	24.010	0	0	0	0	1	24.011
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	172.119	156.112	183.109	0	0	40.028	551.368
Λοιπά	0	0	0	0	0	80.310	80.310
Σύνολο	196.129	156.112	183.109	0	0	120.339	655.689
Στοιχεία Παθητικού							
Λοιπά δάνεια	61.183	0	0	0	0	0	61.183
Εκδοθείσες ομολογίες	599.276	0	0	0	2.587	0	601.863
Λοιπές υποχρεώσεις	0	0	0	0	0	8.169	8.169
Σύνολο	660.459	0	0	0	2.587	8.169	671.215
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού	(464.330)	156.112	183.109	0	(2.587)	112.170	(15.526)

39

4.2.2 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων και των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα πηγάζει από μια ανοιχτή θέση, θετική ή αρνητική, η οποία εκθέτει την Εταιρεία σε μεταβολές στις συναλλαγματικές τιμές των νομισμάτων. Αυτός ο κίνδυνος μπορεί να δημιουργηθεί αν διατηρούνται στοιχεία ενεργητικού σε ένα νόμισμα, χρηματοδοτούμενα από στοιχεία παθητικού σε άλλο νόμισμα. Ο εν λόγω κίνδυνος δύναται να καλύπτεται με την τήρηση ισόποσων υποχρεώσεων στο ίδιο νόμισμα. Η Εταιρεία δεν εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο.

4.2.3 Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος για τα αποτελέσματα και το κεφάλαιο λόγω δυσμενών μεταβολών στις τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών. Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της η Εταιρεία δεν είναι εκτεθειμένη σε κινδύνους από μεταβολές των τιμών. Η Εταιρεία δεν κατέχει χρεόγραφα ή αγαθά των οποίων γίνεται διαπραγμάτευση σε χρηματιστηριακές αγορές.

4.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από την αδυναμία της Εταιρείας να αντλήσει ληξιπρόθεσμες οφειλές χωρίς να υποστεί σημαντικές απώλειες.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις προβλεπόμενες ταμειακές ροές και διαχειρίζεται τη ρευστότητα σε καθημερινή βάση. Με τη στήριξη της μητρικής ΕΤΕ διασφαλίζει την απαιτούμενη ρευστότητα ούτως ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

υποχρεώσεις της, καθώς αυτές θα καθίστανται ληξιπρόθεσμες (βλ. σχετικά και Σημείωση 2.2 «Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας»).

Μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές

Τα ποσά που παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα είναι οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές μέσω των οποίων η Εταιρεία διαχειρίζεται και παρακολουθεί τον ενδογενή κίνδυνο ρευστότητας. Δεδομένου ότι το ποσό των συμβατικών μη προεξοφλημένων ταμειακών ροών σχετίζεται στην πλειονότητά του με δάνεια κυμαινόμενου και όχι σταθερού επιτοκίου, το ποσό που παρουσιάζεται προσδιορίζεται σε συνάρτηση με τις συνθήκες που επικρατούν κατά την ημερομηνία αναφοράς - δηλαδή, για τον προσδιορισμό των μη προεξοφλημένων ταμειακών ροών χρησιμοποιήθηκαν τα πραγματικά επιτόκια που ίσχυαν την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016, αντίστοιχα.

31.12.2017

Χιλιάδες €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	556	147	20.220	0	0	20.923
Ομολογιακά δάνεια	1.349	11.567	335.680	146.256	192.723	687.575
Λοιπές υποχρεώσεις	9.811	0	0	0	0	9.811
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	11.716	11.714	355.900	146.256	192.723	718.309

31.12.2016

Χιλιάδες €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	60.725	413	855	0	0	61.993
Ομολογιακά δάνεια	283.072	5.468	226.942	101.674	1.741	618.897
Λοιπές υποχρεώσεις	8.169	0	0	0	0	8.169
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	351.966	5.881	227.797	101.674	1.741	689.059

40

4.4 Λειτουργικός κίνδυνος

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τον ορισμό του αναθεωρημένου πλαισίου για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων της Επιτροπής της Βασιλείας, σύμφωνα με τον οποίο:

«Ο λειτουργικός κίνδυνος ορίζεται ως ο κίνδυνος ζημίας που απορρέει εξαιτίας ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων, ανθρώπινου παράγοντα ή εξωτερικών γεγονότων».

Η Εταιρεία έχει αναθέσει συμβατικά, στην ΕΤΕ (και ειδικότερα στη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών & Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου της ΕΤΕ) τις διαδικασίες διαχείρισης του εν λόγω κινδύνου. Ήδη από το 2009, η Εταιρεία έχει προχωρήσει στην ανάπτυξη και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου, με γνώμονα την πλήρωση των ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων υιοθέτησης της Τυποποιημένης Προσέγγισης.

Κατά τη διάρκεια του 2014, υλοποιήθηκε ο ετήσιος κύκλος εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου στην Εταιρεία, για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά μέσω της μηχανογραφικής εφαρμογής OpVar της εταιρείας Algorithmics. Το εν λόγω σύστημα καλύπτει όλο το πλαίσιο διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου και συγκεκριμένα τη διαδικασία Συλλογής Ζημιογόνων Γεγονότων, την ετήσια εφαρμογή της διαδικασίας Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και του συναφούς Περιβάλλοντος Ελέγχου, τη θέσπιση και παρακολούθηση Βασικών Δεικτών Κινδύνου, το έργο της Ανάλυσης Σεναρίων, καθώς και την υλοποίηση Σχεδίων Δράσης. Για τον υπολογισμό του εποπτικού κεφαλαίου έναντι του λειτουργικού κινδύνου, η Εταιρεία ακολουθεί την Τυποποιημένη Προσέγγιση.

4.5 Κεφαλαιακή επάρκεια

Βάσει της ΠΔΤΕ 2622/21.12.2009 «Προϋποθέσεις για την παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας και κανόνες εποπτείας των α) εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης, β) εταιρειών παροχής πιστώσεων και γ) εταιρειών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων» από την 1 Ιανουαρίου 2010 η Εταιρεία υπόκειται σε εποπτεία σε ατομική βάση αναφορικά με την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων της. Σε αυτά τα πλαίσια, έχει ανατεθεί στην ΕΤΕ ο υπολογισμός των κεφαλαιακών της απαιτήσεων.

Για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής επάρκειας από 1/1/2008, εφαρμόζεται το πλαίσιο υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων της Βασιλείας II, το οποίο βάσει του νόμου 3601/2007, ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο. Σύμφωνα με το πλαίσιο της Βασιλείας II, τροποποιήθηκε σημαντικά ο υπολογισμός του Πιστωτικού Κινδύνου και των αντίστοιχων κεφαλαιακών απαιτήσεων, ενώ λαμβάνονται πλέον υπόψη και οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Λειτουργικό Κίνδυνο. Στον υπολογισμό του Κινδύνου Αγοράς και των αντίστοιχων κεφαλαιακών απαιτήσεων, δεν επήλθαν σημαντικές αλλαγές.

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος υπολογίζεται με βάση την Τυποποιημένη Προσέγγιση και την Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων, ο Λειτουργικός Κίνδυνος υπολογίζεται με βάση την Τυποποιημένη Προσέγγιση και ο Κίνδυνος Αγοράς υπολογίζεται με βάση την Τυποποιημένη Μέθοδο.

Με Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, καθορίζονται οι ελάχιστοι δείκτες βασικών κεφαλαίων και κεφαλαιακής επάρκειας, που πρέπει να διαθέτει η Εταιρεία.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας αποτυπώνει τη σχέση μεταξύ των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας με τους κινδύνους (σταθμισμένο ενεργητικό) που αναλαμβάνει η Εταιρεία. Τα κύρια βασικά κεφάλαια και τα συμπληρωματικά κεφάλαια συνιστούν τα εποπτικά κεφάλαια. Το σταθμισμένο ενεργητικό περιλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και τον λειτουργικό κίνδυνο.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2017, βρίσκεται σε επίπεδα πολύ υψηλότερα από τα ελάχιστα προβλεπόμενα βάσει της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Εποπτικά ίδια κεφάλαια	58.171	52.677
Σύνολο σταθμισμένου έναντι κινδύνων ενεργητικού	304.837	266.185
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	19,1%	19,8%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Λοιπά έσοδα τόκων

Τα λοιπά έσοδα τόκων αναλύονται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Τόκοι υπερημερίας	1.045	998
Τόκοι εκταμίευσης	669	746
Τόκοι καταθέσεων	12	17
Λοιπά έσοδα τόκων	1.726	1.761

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Έξοδα τόκων

Τα έξοδα τόκων αναλύονται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Τόκοι και έξοδα ομολογιακών δανείων	(15.717)	(15.221)
Τόκοι και έξοδα βραχυπρόθεσμων τραπεζικών δανείων	(1.753)	(970)
Έξοδα τόκων	(17.470)	(16.191)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης αναλύονται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
		Όπως αναμορφώθηκαν
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	883	865
Έσοδα από εκμίσθωση επενδύσεων σε ακίνητα	2.712	2.676
Κέρδη / (ζημίες) από πώληση αυτοκινήτων μακροχρόνιας μίσθωσης	123	(406)
Έσοδα μισθωμένων αυτοκινήτων	487	226
Έκτακτο κέρδος εισφερόμενου κλάδου	0	5.694
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	4.205	9.055

Στα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης της χρήσης 2017 περιλαμβάνεται αμοιβή διαχείρισης και λοιπών εργασιών υποστήριξης προς τη μητρική Τράπεζα και την PROBANK Leasing A.E.X.M. ποσού €412 χιλ. (2016: €409 χιλ.), πωλήσεις ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων ποσού €33 χιλ. (2016: 186 χιλ.), έσοδα προηγούμενων χρήσεων ποσού €72 χιλ. (2016: €67 χιλ.), αποζημιώσεις από ασφαλιστικές εταιρείες ποσού €7 χιλ. (2016: €51 χιλ.) και λοιπά έσοδα ποσού €359 χιλ. (2016: €152 χιλ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Δαπάνες προσωπικού

Οι δαπάνες προσωπικού αναλύονται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
		Όπως αναμορφώθηκαν
Μισθοί	(1.802)	(1.599)
Εργοδοτικές εισφορές	(435)	(362)
Λοιπές παροχές προσωπικού	(79)	(82)
Έξοδα συνταξιοδοτικών προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	(311)	(39)
Δαπάνες προσωπικού	(2.627)	(2.082)

Ο μέσος αριθμός εργαζομένων της Εταιρείας για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανήλθε σε 44 άτομα (2016: 47 άτομα).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
		Όπως αναμορφώθηκαν
Φόροι-τέλη	(979)	(868)
Τηλεπικοινωνίες	(60)	(53)
Ενοίκια κτιρίων και λοιπού εξοπλισμού	(144)	(143)
Λοιπές αμοιβές & παροχές τρίτων	(344)	(310)
Δαπάνες μισθωμένων αυτοκινήτων	(328)	(326)
Έξοδα επισκευών και συντήρησης	(205)	(189)
Έξοδα υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	(49)	(212)
Έξοδα εξωτερικής ανάθεσης	(104)	(74)
Αμοιβές μελών ΔΣ	(151)	(122)
Λοιπά διοικητικά έξοδα	(1.248)	(996)
Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα	(3.612)	(3.293)

Στο κονδύλι «Φόροι-τέλη» της χρήσης 2017 περιλαμβάνεται Φόρος Ακίνητης Περιουσίας ποσού €766 χιλ. (2016: €688 χιλ.), μηνιαία εκκαθάριση Φ.Π.Α. ποσού €140 χιλ. (2016: €127 χιλ.), Χαρτόσημο μισθωμάτων, αμοιβών και λοιπών πράξεων ποσού €11 χιλ. (2016: €22 χιλ.), λοιποί φόροι – τέλη ποσού €62 χιλ. (2016: €31 χιλ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Κέρδη / (Ζημία) από πώληση επενδυτικών ακινήτων

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Κέρδη / (Ζημία) από πώληση επενδυτικών ακινήτων	(2.107)	0
Κέρδη / (Ζημία) από πώληση επενδυτικών ακινήτων	(2.107)	0

Κατά τη χρήση του 2017, η Εταιρεία κατέγραψε ζημία ύψους € 2.107 χιλ. από την πώληση του επενδυτικού ακινήτου "Φωκάς" που βρίσκεται στην οδό Ι. Τσιμισκή 64 στην Θεσσαλονίκη ύστερα από Δημόσιο Διαγωνισμό που διενεργήθηκε από την Εταιρεία μας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Φόρος εισοδήματος

Σύμφωνα με το ν.4334/2015, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 16 Ιουλίου 2015 και τροποποίησε το φορολογικό νόμο 4172/2013, ο φορολογικός συντελεστής της Εταιρείας ανέρχεται σε 29,0% για τις χρήσεις 2017 και 2016.

Με βάση τις διατάξεις του αρ.64 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ) τα πιθανά μερίσματα που θα διανεμηθούν από την 1η Ιανουαρίου 2017 υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 15,0%.

Ο φόρος εισοδήματος που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα αναλύεται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Τρέχων φόρος εισοδήματος	302	(60)
Αναβαλλόμενοι φόροι (βλ. Σημείωση 14)	0	0
Φόρος εισοδήματος	302	(60)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Κέρδη / (Ζημίες) προ φόρων	7.783	1.421
Φόρος με βάση τον τρέχοντα φορολογικό συντελεστή (29%)	(2.257)	(412)
Μη φορολογικά εκπεστέες δαπάνες	(3)	(11)
Λοιπές διαφορές	2.562	363
Φόρος εισοδήματος	302	(60)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής περιόδου	3,9%	(4,2)%

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Τρέχων φόρος εισοδήματος	302	(302)
Προκαταβολή χρήσεως / απαιτήσεις από φόρος εισοδήματος	544	835
(Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος) / Φόρος εισοδήματος	846	533

Η χρήση του 2017 θα ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία, PwC εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που διενεργεί τον τακτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων βάσει της ΠΟΛ 1124/2015. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, η Εταιρεία λόγω παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος, προέβη σε αντιστροφή της πρόβλεψης που είχε αναγνωριστεί σχετικά με την ανέλεγκτη φορολογικά χρήση του 2010, ποσού €302 χιλ. Οι χρήσεις των ετών 2011 έως και 2016 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα αρχικά με το άρθρο 82 του ν.2238/1994 και μεταγενέστερα με το άρθρο 65Α του Ν. 4174/2013 και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 19 Ιουλίου 2012, την 24 Σεπτεμβρίου 2013, την 8 Ιουλίου 2014, την 25 Σεπτεμβρίου 2015, την 29 Σεπτεμβρίου 2016 και την 30 Οκτωβρίου 2017 αντίστοιχα.

Το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος της χρήσης 2011 παραγράφηκε την 31/12/2017. Οι χρήσεις 2012 και 2013 για τις οποίες η Εταιρεία όπως προαναφέρθηκε έλαβε φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς παρατηρήσεις, σύμφωνα με την ΠΟΛ 1159/2011, καθίστανται περαιωμένες φορολογικά λόγω παρέλευσης 18μήνης περιόδου από την ημερομηνία ανάρτησης του πιστοποιητικού. Όμως, μετά το πρόσφατο Πρακτικό με αριθμό 1680/2018 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), το οποίο έγινε αποδεκτό από τον Διοικητή της ΑΑΔΕ, κρίνεται ότι δεν θα πρέπει να θεωρούνται προσωρινά παραγεγραμμένες αναφορικά με τη διενέργεια ελέγχου οι χρήσεις 2012 και 2013, μέχρι τουλάχιστον την επίλυση του θέματος από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Για τα φορολογικά έτη 2014 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1006/05.01.2016 δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Συνεπώς, οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν το δικό τους φορολογικό έλεγχο. Ωστόσο, εκτιμάται από τη Διοίκηση της Εταιρείας ότι τα αποτελέσματα από τέτοιους μελλοντικούς ελέγχους από τις φορολογικές αρχές, αν τελικά πραγματοποιηθούν, δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Το ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα αναλύονται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Ταμείο	1	1
Καταθέσεις όψεως	3.398	24.010
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	3.399	24.011

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Την 31.12.2016 το αυξημένο υπόλοιπο στις καταθέσεις όψεως οφειλόταν κατά κύριο λόγο στην απόφαση της Εταιρείας για επαρκή ρευστότητα, η οποία πραγματοποιήθηκε μέσω δανεισμού από την ΕΤΕ, για την υλοποίηση νέων χρηματοδοτικών μισθώσεων εντός της χρήσης του 2017.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Πρόκειται για απαιτήσεις που είναι ενσωματωμένες στις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχει συνάψει η Εταιρεία και αναλύονται ως εξής:

Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Μικτές απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	139.473	141.480
Έσοδο τόκων μη δεδουλευμένο	(22.106)	(23.523)
	117.367	117.957
Ανεξόφλητα υπόλοιπα από τιμολογήσεις έως 31 Δεκεμβρίου	94.798	91.764
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	212.165	209.721

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Μικτές απαιτήσεις από Χ/Μ > 1έτος	449.289	486.988
Έσοδο τόκων μη δεδουλευμένο > 1 έτος	(70.994)	(84.526)
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	378.295	402.462
Σύνολο δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	590.460	612.183

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις προ προβλέψεων	590.460	612.183
Πρόβλεψη απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(56.506)	(60.815)
Σύνολο δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	533.954	551.368

Η λήξη των δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις προ προβλέψεων αναλύεται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Μέχρι 1 έτος	212.165	209.721
Από 1 έως 5 έτη	227.592	215.802
Περισσότερο από 5 έτη	150.703	186.660
Σύνολο προ προβλέψεων	590.460	612.183

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2017 και 2016, αναλύεται ως εξής:

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
		Όπως αναμορφώθηκαν
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	60.815	54.903
Πρόβλεψη απομειώσεων χρήσεως	(4.311)	5.912
Διαγραφές	0	0
Προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(4.311)	5.912
Μεταφορά σε επενδυτικά ακίνητα	0	0
Μεταφορά σε λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	56.506	60.815

Οι προβλέψεις απομείωσης χρηματοδοτικών μισθώσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 ποσού €56.506 χιλ. (2016: €60.815 χιλ.) δεν ενσωματώνουν τις μεταφερθείσες προβλέψεις στην ΕΤΕ συνεπεία των επιστολών προθέσεων.

Η λήξη των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις μετά από προβλέψεις αναλύεται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Μέχρι 1 έτος	177.765	172.429
Από 1 έως 5 έτη	274.075	270.485
Περισσότερο από 5 έτη	175.214	216.503
	627.054	659.417
Έσοδο τόκων μη δεδουλευμένο	(93.100)	(108.049)
Σύνολο δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	533.954	551.368

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις & υποχρεώσεις

Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται επί όλων των προσωρινών διαφορών μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται χρησιμοποιώντας τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή της Εταιρείας κατά την ημερομηνία ωρίμανσης της φορολογικής υποχρέωσης ή απαίτησης.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η μεταβολή των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων αναλύεται ως ακολούθως:

Χιλιάδες €	31.12.2015	Αναβαλλόμενος φόρος χρήσης	Αναγνώριση στη κατάσταση αποτελεσμάτων	Αναγνώριση στα λοιπά συνολικά έσοδα	31.12.2016
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους:					
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	0	372	(372)	0	0
Ακίνητα επενδύσεων	0	(120)	120	0	0
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	0	32	(32)	0	0
Προβλέψεις δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	0	3.581	(3.581)	0	0
Φορολογικές ζημιές	0	0	0	0	0
Λοιπά	0	0	0	0	0
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	0	3.865	(3.865)	0	0
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους:					
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	0	(1.719)	1.719	0	0
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	0	(284)	284	0	0
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	0	(23)	23	0	0
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	0	(2.026)	2.026	0	0
Καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	0	1.839	(1.839)	0	0

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Χιλιάδες €	31.12.2016	Αναβαλλόμενος φόρος χρήσης	Αναγνώριση στη κατάσταση αποτελεσμάτων	Αναγνώριση στα λοιπά συνολικά έσοδα	31.12.2017
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους:					
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	0	(121)	121	0	0
Ακίνητα επενδύσεων	0	(1.092)	1.092	0	0
Υποχρεώσεις παραχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	0	8	(8)	0	0
Προβλέψεις δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	0	1.505	(1.505)	0	0
Φορολογικές ζημιές	0	0	0	0	0
Λοιπά	0	(3)	3	0	0
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	0	297	(297)	0	0
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους:					
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	0	(2.983)	2.983	0	0
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	0	(320)	320	0	0
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	0	64	(64)	0	0
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	0	(3.239)	3.239	0	0
Καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	0	(2.942)	2.942	0	0

Κατά τη χρήση του 2017, οι καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ανέρχονταν σε ποσό (€2.942) χιλ., έναντι ποσού €1.839 το 2016 και δεν αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Ακίνητα επενδύσεων

Χιλιάδες €	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτίρια	Σύνολο
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2016	35.518	65.385	100.903
Προσθήκες	0	0	0
Μεταφορές απομείωσης από δάνεια καλυμμένες με επιστολές προθέσεων από ΕΤΕ	0	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	35.518	65.385	100.903
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2016	(8.555)	(29.332)	(37.887)
Μεταφορές	0	(495)	(495)
Αποσβέσεις	0	(1.509)	(1.509)
Απομείωση αξίας ακινήτων επενδύσεων	(12)	197	185
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	(8.567)	(31.139)	(39.706)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	26.951	34.246	61.197
Χιλιάδες €	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτίρια	Σύνολο
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2017	35.518	65.385	100.903
Προσθήκες	10.629	18.591	29.220
Πωλήσεις	(2.668)	(1.202)	(3.870)
Μεταφορές απομείωσης από δάνεια καλυμμένες με επιστολές προθέσεων από ΕΤΕ	0	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	43.479	82.774	126.253
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2017	(8.567)	(31.139)	(39.706)
Πωλήσεις	295	206	501
Προσθήκες / Μειώσεις	(1.471)	1.870	399
Μεταφορές απομείωσης από δάνεια καλυμμένες με επιστολές προθέσεων από ΕΤΕ	286	478	764
Αποσβέσεις	0	(1.435)	(1.435)
Απομείωση αξίας ακινήτων επενδύσεων	28	2.884	2.912
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	(9.429)	(27.136)	(36.565)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	34.050	55.638	89.688

Τα υπόλοιπα έναρξης της συγκριτικής περιόδου έχουν αναταξινομηθεί κατά ποσό €7.663 χιλ., που αφορούσε συσσωρευμένες προβλέψεις δανείων από χρηματοδοτικά ανοίγματα, οι οποίες κατά την μεταφορά τους μείωσαν την αξία κτήσης των επενδυτικών ακινήτων.

Τα έσοδα από ενοίκια των εκμισθωμένων επενδυτικών ακινήτων για τη χρήση του 2017 ανέρχονται σε ποσό €2.712 χιλ. (2016: €2.676 χιλ.).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Αξία κτήσης	
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2016	508
Προσθήκες	29
Πωλήσεις	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	537
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2016	(408)
Αποσβέσεις χρήσεως	(22)
Πωλήσεις	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	(430)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	107

Αξία κτήσης	
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2017	537
Προσθήκες	1
Πωλήσεις	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	538
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2017	(430)
Αποσβέσεις χρήσεως	(22)
Πωλήσεις	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	(452)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	86

50

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Χιλιάδες €	Γήπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά		Σύνολο ενσώματων περιουσιακών στοιχείων
			Μέσα	Εξοπλισμός	
Αξία κτήσης					
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2016	1.667	2.505	103	598	4.873
Μεταφορές	0	0	(33)	(3)	(36)
Προσθήκες	0	0	117	108	225
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	1.667	2.505	187	703	5.062
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2016	0	(1.829)	(37)	(461)	(2.327)
Μεταφορές	0	132	329	(111)	350
Αποσβέσεις Χρήσεως	0	(196)	(374)	(31)	(601)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	0	(1.893)	(82)	(603)	(2.578)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	1.667	612	105	100	2.484

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Χιλιάδες €	Γήπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά		Σύνολο ενσώματων περιουσιακών στοιχείων
			Μέσα	Εξοπλισμός	
Αξία κτήσης					
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2017	1.667	2.505	187	703	5.062
Μεταφορές	0	0	(187)	(38)	(225)
Προσθήκες	0	0	0	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	1.667	2.505	0	665	4.837
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2017	0	(1.893)	(82)	(603)	(2.578)
Μεταφορές	0	0	98	35	133
Αποσβέσεις Χρήσεως	0	(63)	(16)	(45)	(124)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	0	(1.956)	0	(613)	(2.569)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	1.667	549	0	52	2.268

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Περιουσιακά στοιχεία από ανάκτηση	15.507	14.664
Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων από ανάκτηση	(12.403)	(12.821)
Λογιστική αξία ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων	3.104	1.843
Προκαταβολές για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων	19.718	1.504
Λοιπές απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	77.573	72.351
Λοιπές απαιτήσεις & έξοδα επόμενης χρήσης εισπρακτέα	7.066	8.134
Σύνολο λοιπών στοιχείων ενεργητικού	107.461	83.832

Στα περιουσιακά στοιχεία από ανάκτηση περιλαμβάνεται εξοπλισμός που έχει ανακτηθεί από πελάτες χρηματοδοτικής μίσθωσης, λόγω μη εξυπηρέτησης των υποχρεώσεών τους (Σχετική η παράγραφος ανάκτησης εξασφαλίσεων στη Σημείωση 4.1.5).

Οι προκαταβολές για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων αφορούν σε προκαταβολές που έχουν δοθεί για εγκεκριμένες συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης που δεν είχαν υλοποιηθεί κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Οι λοιπές απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις ποσού €77.573 χιλ. κατά την 31.12.2017 (2016: €72.351 χιλ.) αφορούν σε απαιτήσεις από τη μητρική Τράπεζα συνεπεία των επιστολών προθέσεων για χρηματοδοτικά ανοίγματα η εξασφάλιση των οποίων έχει ανακτηθεί από την Εταιρεία. Η μεταβολή ποσού €5.222 χιλ. αφορά στην αντίστοιχη αύξηση της απαίτησης από τη μητρική Τράπεζα για το χρηματοδοτικό άνοιγμα της χρήσης που έληξε την 31.12.2017 (2016: €196 χιλ.).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και οι λοιπές υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Προμηθευτές και πιστωτές	9.624	7.344
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	365	165
Λοιποί φόροι πληρωτέοι	(281)	550
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	103	110
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	9.811	8.169

Η μεταβολή στο λογαριασμό προμηθευτές και πιστωτές, αφορά κατά κύριο λόγο υποχρεώσεις προς προμηθευτές παγίων στοιχείων, τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενα συμβάσεων χρηματοδοτικών μισθώσεων οι οποίες ενεργοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης. Ο λογαριασμός «Λοιποί φόροι πληρωτέοι» αφορά κυρίως χρεωστικό υπόλοιπο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας καθώς και τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων ο οποίος αποδόθηκε στην επόμενη χρήση, εντός των οριζόμενων από το νόμο προθεσμιών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Ομολογιακά & λοιπά τραπεζικά δάνεια

Βραχυπρόθεσμα

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Βραχυπρόθεσμα τραπεζικά δάνεια	20.483	61.183
Ομολογιακά δάνεια αποπληρωτέα σε ένα έτος	332.925	502.500
Βραχυπρόθεσμα	353.408	563.683

Μακροπρόθεσμα

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Ομολογιακά δάνεια αποπληρωτέα από 1 έως 5 έτη	127.600	97.900
Ομολογιακά δάνεια αποπληρωτέα μετά από 5 έτη	186.520	1.463
Μακροπρόθεσμα	314.120	99.363

Ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια	667.528	663.046
--	----------------	----------------

Τα βραχυπρόθεσμα τραπεζικά δάνεια περιλαμβάνουν δάνεια που έχουν ληφθεί από την ΕΤΕ και ανέρχονται σε €20.483 χιλ., εκ των οποίων: α) ποσό €10.260 χιλ. αφορά αλληλόχρεο λογαριασμό (κεφάλαιο €10.000 χιλ., έναρξης από 2 Ιουνίου 2017), β) ποσό €10.004 χιλ. αφορά αλληλόχρεο λογαριασμό (κεφάλαιο €10.000 χιλ., έναρξης από 29 Δεκεμβρίου 2017) και γ) ποσό €219 χιλ. που αφορά δεδουλευμένους τόκους αλληλόχρεων λογαριασμών των οποίων τα κεφάλαια αποπληρώθηκαν στο σύνολό τους εντός του 2017.

Από το σύνολο των ομολογιακών δανείων συνολικού ποσού €647.045 χιλ. την 31.12.2017 (2016: €601.863 χιλ.), ποσό €631.352 χιλ. (2016: €571.770 χιλ.) έχει ληφθεί από την ΕΤΕ, ενώ ποσό €15.693 χιλ. (2016: €30.093 χιλ.) έχει ληφθεί από την NBG Bank Malta Ltd. Επιπρόσθετα, αναφέρουμε ότι παρατάθηκε το ομολογιακό δάνειο ονομαστικής αξίας ποσού € 200.000 χιλ. (υπολειπόμενο κεφάλαιο ποσού € 160.000 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2017) μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2018 κατόπιν σχετικής έγκρισης από τον κύριο χρηματοδότη και μέτοχο της Εταιρείας, την ΕΤΕ.

Τα έξοδα τόκων στη χρήση 2017 ανήλθαν σε ποσό €17.470 χιλ., έναντι ποσού €16.191 χιλ. το 2016 (βλ. Σημείωση 6).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η εύλογη αξία των ομολογιακών δανείων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 αναλύεται στη Σημείωση 25.

Αναλυτική κατάσταση των ομολογιακών δανείων όπως έχουν διαμορφωθεί την 31 Δεκεμβρίου 2017, ακολουθεί κατωτέρω:

Απόφαση Γ.Σ.	Ημ. Έναρξης	Ημ. Λήξης	Νόμ.	Ονομ. αξία	Τρ. Επιτ.	Υπόλ. Κεφάλαιο
Γ.Σ. 12/09/2008	2/10/2008	30/6/2028	EUR	4.275	5,35%	2.245
Γ.Σ. 12/09/2008	2/10/2008	30/6/2028	EUR	225	5,35%	118
Γ.Σ. 14/12/2011	30/12/2011	31/12/2018	EUR	95.000	3,00%	57.000
Γ.Σ. 14/12/2011	30/12/2011	31/12/2018	EUR	5.000	3,00%	3.000
Γ.Σ. 14/12/2012	31/12/2012	31/12/2018	EUR	190.000	3,00%	152.000
Γ.Σ. 14/12/2012	31/12/2012	31/12/2018	EUR	10.000	3,00%	8.000
Γ.Σ. 21/03/2014	15/5/2014	31/12/2018	EUR	4.500	3,35%	3.825
Γ.Σ. 21/03/2014	15/5/2014	31/12/2018	EUR	85.500	3,35%	72.675
Γ.Σ. 09/04/2015	15/4/2015	30/3/2020	EUR	28.500	3,35%	14.250
Γ.Σ. 09/04/2015	15/4/2015	30/3/2020	EUR	1.500	3,35%	750
Γ.Σ. 28/07/2017	31/7/2017	31/12/2024	EUR	311.282	1.80%	305.282
Γ.Σ. 28/07/2017	31/7/2017	30/6/2022	EUR	20.000	1.80%	18.000
Γ.Σ. 28/07/2017	31/7/2017	30/6/2022	EUR	11.000	1.80%	9.900
Σύνολο				766.782		647.045

53

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Σύμφωνα με το ελληνικό εργατικό δίκαιο (ν. 2112/1920) κάθε εργαζόμενος δικαιούται εφάπαξ αποζημίωση σε περίπτωση καταγγελίας της εργασιακής του σύμβασης από τον εργοδότη ή σε περίπτωση εξόδου από την υπηρεσία. Το ποσό της αποζημίωσης εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του εργαζόμενου την ημέρα της απολύσεως ή συνταξιοδοτήσεώς του. Αν ο εργαζόμενος παραμείνει στην Εταιρεία μέχρι να συνταξιοδοτηθεί κανονικά, δικαιούται ποσό εφάπαξ ίσο με το 40% της αποζημίωσης που θα έπαιρνε αν απολυόταν την ίδια μέρα. Ο ελληνικός εμπορικός νόμος, προβλέπει ότι οι εταιρείες θα πρέπει να σχηματίζουν πρόβλεψη που αφορά το σύνολο του προσωπικού και τουλάχιστον για την υποχρέωση που δημιουργείται επί αποχωρήσεως λόγω συνταξιοδοτήσεως (40% της συνολικής υποχρεώσεως).

Οι υποχρεώσεις για αποζημίωση προσωπικού προσδιορίστηκαν μέσω αναλογιστικής μελέτης. Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν τη σύνθεση της καθαρής δαπάνης για τη σχετική υποχρέωση που καταχωρήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων των χρήσεων από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 αντίστοιχα, καθώς και την κίνηση των σχετικών λογαριασμών υποχρεώσεων για αποζημίωση προσωπικού που παρουσιάζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 και την 31 Δεκεμβρίου 2016.

Τα έξοδα των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών που έχουν καταχωρηθεί στα αποτελέσματα αναλύονται ως ακολούθως:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	21	19
Κόστος επιτοκίου	8	9
Κόστος τερματισμού υπηρεσίας	282	11
Σύνολο	311	39

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η κίνηση καθαρής υποχρέωσης αναλύεται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη της χρήσης	485	373
Παροχές καταβληθείσες από την Εταιρεία	(350)	(15)
Έξοδα που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα της χρήσης	311	39
Αναλογιστική ζημία / (κέρδος) που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	(10)	88
Καθαρή υποχρέωση κατά τη λήξη της χρήσης	436	485

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής :

	31.12.2017	31.12.2016
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,60%	1,60%
	2018: 0,00%	2017 - 2018: 0,00%
	2019 - 2020: 0,50%	2019 - 2020: 0,50%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2021 - 2022: 1,00%	2021 - 2022: 1,00%
	2023 - : 1,50%	2023 - : 1,50%
Αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή	18,36 έτη	17,62 έτη

Η κίνηση υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών αναλύεται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Υποχρέωση κατά την έναρξη της χρήσης	485	373
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	21	19
Κόστος επιτοκίου	8	9
Κόστος τερματισμού υπηρεσίας	282	11
Παροχές καταβληθείσες από την Εταιρεία	(350)	(15)
Αναλογιστικές ζημιές / (κέρδη)	(10)	88
Υποχρέωση κατά τη λήξη της χρήσης	436	485

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ανάλυση ευαισθησίας σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών:

Αναλογιστική παραδοχή	Μεταβολή στην παραδοχή	31.12.2017	31.12.2016
		Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	(8,6%)	(8,3%)
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	9,7%	9,3%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	1,8%	1,7%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(2,1%)	(1,5%)
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	7,3%	7,6%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(7,0%)	(6,8%)
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,0%	0,0%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	0,0%	0,0%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον ενός έτους	1,1%	1,0%
	Λιγότερο από ένα έτος	(1,2%)	(1,1%)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Ίδια κεφάλαια

Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχεται σε ποσό €101.607 χιλ. διαιρούμενο σε 3.461.900 ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας ποσού €29,35 η κάθε μια.

Η Εταιρεία δε διαθέτει ίδιες μετοχές.

Αποθεματικά

Τα αποθεματικά αναλύονται ως εξής:

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Τακτικό αποθεματικό	1.522	1.522
Αποθεματικά φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο	464	464
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	(121)	(131)
Αποθεματικά	1.865	1.855

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν. 2190/1920, η Εταιρεία είναι υποχρεωμένη να παρακρατεί από τα καθαρά λογιστικά της κέρδη ποσό 5% ετησίως ως τακτικό αποθεματικό, έως ότου το σύνολο του τακτικού αποθεματικού ανέλθει στο 1/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Το τακτικό αποθεματικό αυτό το οποίο ανέρχεται σε ποσό €1.522 χιλ. είναι φορολογημένο και σχηματισμένο μέχρι και 31.12.2009, δεν μπορεί να διανεμηθεί καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της Εταιρείας και προορίζεται για την κάλυψη τυχόν χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού κερδών και ζημιών.

Αποθεματικά φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο

Η Εταιρεία κατά το παρελθόν, κάνοντας χρήση ειδικών διατάξεων νόμων, μετέφερε σε αποθεματικά κεφάλαια έσοδα από τόκους καταθέσεων τα οποία είχαν φορολογηθεί αυτοτελώς, το υπόλοιπο των οποίων, την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχεται στο ποσό των €464 χιλ.

Το ανωτέρω αποθεματικό μπορεί να διανεμηθεί στους μετόχους, μετά τη φορολόγησή του.

Συσσωρευμένα κέρδη/(ζημιές)

Οι συσσωρευμένες ζημιές την 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν διαμορφωθεί σε ποσό €(43.545) χιλ. έναντι ποσού €(51.630) χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2016.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Συνδεδεμένα μέρη

Συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται:

- 1) Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και ο Γενικός Διευθυντής.
- 2) Τα πλησιέστερα μέλη και οικονομικά εξαρτώμενα μέλη (σύζυγοι, τέκνα, κ.α.) των μελών του Δ.Σ. και της Διοίκησης.
- 3) Η μητρική Τράπεζα, η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας και τον έλεγχο της Διοίκησης. Ως εκ τούτου οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσει η ΕΤΕ.
- 4) Οι εταιρείες οι οποίες τελούν υπό τον έλεγχο της ΕΤΕ και με τις οποίες η Εταιρεία είχε συναλλαγές κατά τη χρήση του 2017, είναι οι ακόλουθες:
 - Εθνική Asset Management ΑΕΔΑΚ
 - NBG Bank Malta Ltd
 - Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική»
 - Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π.
 - Εθνική Factors Α.Ε.
 - Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος
 - NBG Securities Α.Ε.Π.Ε.Υ.
 - PROBANK Leasing Α.Ε.Χ.Μ.
 - Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.
 - NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.

Οι συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη έχουν γίνει με τους συνήθεις εμπορικούς όρους που ακολουθεί ο Όμιλος της ΕΤΕ για αντίστοιχες συναλλαγές με τρίτους.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Ταμείο & ταμειακά ισοδύναμα		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	2.897	23.893
	2.897	23.893
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	4.472	3.412
Λοιπές εταιρείες Ομίλου ΕΤΕ	923	873
	5.395	4.285
Λοιπές απαιτήσεις		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	77.573	72.556
Λοιπές εταιρείες Ομίλου ΕΤΕ	1.047	1.114
	78.620	73.670
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	20.483	61.183
	20.483	61.183
Ομολογιακά Δάνεια		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	631.352	571.770
NBG Bank Malta Ltd	15.693	30.093
	647.045	601.863
Λοιπές υποχρεώσεις		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	93	99
Λοιπές εταιρείες Ομίλου ΕΤΕ	3	6
	96	105
Έξοδα τόκων δεδουλευμένα		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	129	80
NBG Bank Malta Ltd	4	4
	133	84

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Έσοδα Τόκων		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	217	279
Λοιπές εταιρείες Ομίλου ΕΤΕ	55	80
	272	359
Λοιπά Έσοδα		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	945	486
Λοιπές εταιρείες Ομίλου ΕΤΕ	(515)	6.143
	430	6.629

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Έξοδα τόκων		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	(16.816)	(15.430)
NBG Bank Malta Ltd	(654)	(761)
	(17.470)	(16.191)
Λοιπά Έξοδα		
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	(287)	(50)
Λοιπές εταιρείες Ομίλου ΕΤΕ	(213)	(1.441)
	(500)	(1.491)

Στα λοιπά έξοδα περιλαμβάνονται κυρίως ασφάλιστρα, έξοδα ενοικίων, δαπάνες φωτισμού – ύδρευσης, έξοδα αποθήκευσης, και έξοδα προμηθειών.

Οι μισθοί, οι εργοδοτικές εισφορές και οι λοιπές αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας για το 2017 ανήλθαν σε €566 χιλ. έναντι €412 χιλ. το 2016. Η εν λόγω αύξηση οφείλεται κυρίως στην προσθήκη ενός μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το έτος 2017.

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη στοιχείων εκτός ισολογισμού

Χιλιάδες €	31.12.2017	31.12.2016
Λοιποί λογαριασμοί τάξεως		
Μελλοντικά ενοίκια	1.604	1.743
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε	107.532	114.633
	109.136	116.376

58

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

A. Ενδεχόμενες νομικές υποχρεώσεις

Δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις για τις οποίες τόσο η Διοίκηση όσο και η Νομική Διεύθυνση της Εταιρείας να αναμένουν ότι θα έχουν σημαντική επίπτωση στη λειτουργία και τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας.

B. Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Η χρήση του 2017 θα ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία, PwC εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που διενεργεί τον τακτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων βάσει της ΠΟΛ 1124/2015. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, η Εταιρεία λόγω παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος, προέβη σε αντιστροφή της πρόβλεψης που είχε αναγνωριστεί σχετικά με την ανέλεγκτη φορολογικά χρήση του 2010, ποσού €302 χιλ. Οι χρήσεις των ετών 2011 έως και 2016 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα αρχικά με το άρθρο 82 του ν.2238/1994 και μεταγενέστερα με το άρθρο 65Α του Ν. 4174/2013 και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 19 Ιουλίου 2012, την 24 Σεπτεμβρίου 2013, την 8 Ιουλίου 2014, την 25 Σεπτεμβρίου 2015, την 29 Σεπτεμβρίου 2016 και την 30 Οκτωβρίου 2017 αντίστοιχα.

Το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος της χρήσης 2011 παραγράφηκε την 31/12/2017. Οι χρήσεις 2012 και 2013 για τις οποίες η Εταιρεία όπως προαναφέρθηκε έλαβε φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς παρατηρήσεις, σύμφωνα με την ΠΟΛ 1159/2011, καθίστανται περαιωμένες φορολογικά λόγω παρέλευσης 18μήνης περιόδου από την ημερομηνία ανάρτησης του πιστοποιητικού. Όμως, μετά το πρόσφατο Πρακτικό με

αριθμό 1680/2018 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), το οποίο έγινε αποδεκτό από τον Διοικητή της ΑΑΔΕ, κρίνεται ότι δεν θα πρέπει να θεωρούνται προσωρινά παραγεγραμμένες αναφορικά με τη διενέργεια ελέγχου οι χρήσεις 2012 και 2013, μέχρι τουλάχιστον την επίλυση του θέματος από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Για τα φορολογικά έτη 2014 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1006/05.01.2016 δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Συνεπώς, οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν το δικό τους φορολογικό έλεγχο. Ωστόσο, εκτιμάται από τη Διοίκηση της Εταιρείας ότι τα αποτελέσματα από τέτοιους μελλοντικούς ελέγχους από τις φορολογικές αρχές, αν τελικά πραγματοποιηθούν, δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει το λογιστικό υπόλοιπο και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων τα οποία δεν καταχωρούνται στην εύλογη αξία στη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της Εταιρείας και για τα οποία η εύλογη αξία διαφέρει από τη λογιστική αξία:

Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων μη καταχωρημένων στην εύλογη αξία:

Χιλιάδες €	Λογιστικό Υπόλοιπο	Εύλογη Αξία
Ομολογιακά δάνεια	647.045	586.035
Τραπεζικά δάνεια	20.483	19.991
Σύνολο	667.528	606.026

59

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς για τραπεζικά δάνεια αντίστοιχης διάρκειας και κατατάσσεται στο επίπεδο 3 (βλ. Σημείωση 2.8).

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016, η λογιστική αξία των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων, των δανειακών και λοιπών απαιτήσεων καθώς και των υποχρεώσεων προς προμηθευτές και λοιπών υποχρεώσεων, προσέγγιζε την εύλογη αξία τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Αμοιβές Νόμιμου Ελεγκτή βάσει του Ν. 3756/2009

Η ελεγκτική εταιρεία PwC ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός λογιστής ελεγκτής για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017. Η ελεγκτική εταιρεία Deloitte ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός λογιστής ελεγκτής για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016. Οι αμοιβές που τους καταβλήθηκαν έχουν εγκριθεί από την Διοίκηση της Εταιρείας. Οι αμοιβές των νόμιμων ελεγκτών για τον υποχρεωτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ανήλθαν σε €77 χιλ. για τη χρήση του 2017 και €75 χιλ. για τη χρήση του 2016. Οι αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσεως της χρήσης 2017 ανήλθαν σε €25 χιλ. έναντι €43 χιλ. το 2016.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Εκτιμώμενη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 κατά την 1 Ιανουαρίου 2018

27.1 Εισαγωγή

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, την απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και τη λογιστική αντιστάθμιση.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Η ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η διαχείρισή τους (το επιχειρηματικό μοντέλο της οικονομικής οντότητας) και από τα χαρακτηριστικά των συμβατικών τους ταμειακών ροών. Οι παράγοντες αυτοί καθορίζουν εάν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ") ή στην εύλογη

αξία μέσω αποτελεσμάτων (“EAMA”). Συγκεκριμένα, τα χρεωστικά μέσα που κατέχονται βάσει ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών (παρά στην πώληση του τίτλου πριν από τη λήξη του προκειμένου να πραγματοποιηθούν τα κέρδη ή οι ζημιές από τις μεταβολές στην εύλογη αξία του), οι οποίες συνίστανται αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του εκάστοτε ανεξόφλητου κεφαλαίου (solely payments of principal and interest - SPPI), σε προκαθορισμένες ημερομηνίες, επιμετρώνται σε μεταγενέστερες περιόδους, γενικά, στο αποσβεσμένο κόστος. Χρεωστικοί τίτλοι που κατέχονται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί είτε στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών είτε στην πώληση των χρεωστικών τίτλων, οι συμβατικοί όροι των οποίων είναι SPPI, επιμετρώνται σε EAMΛΣΕ, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει προσδιοριστεί σε EAMA. Όλα τα υπόλοιπα χρεωστικά μέσα και συμμετοχικοί τίτλοι επιμετρώνται σε μεταγενέστερες περιόδους στην εύλογη αξία τους. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, παρέχεται η δυνατότητα αμετάκλητης επιλογής να παρουσιάζονται οι μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία ενός συμμετοχικού τίτλου (που δεν κατέχεται για εμπορικούς σκοπούς) στα λοιπά συνολικά έσοδα, με αναγνώριση στην κατάσταση αποτελεσμάτων μόνο των εσόδων από μερίσματα.

Αναφορικά με την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που έχουν προσδιοριστεί σε EAMA, το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί η μεταβολή της εύλογης αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που οφείλεται στη μεταβολή του πιστωτικού κινδύνου της εν λόγω υποχρέωσης, να αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα, εκτός εάν αυτό θα δημιουργούσε ή θα διέυρυνε μία λογιστική αναντιστοιχία στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία που οφείλονται στον πιστωτικό κίνδυνο της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης δεν αναταξινομούνται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Απομείωση

Αναφορικά με την απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 η απομείωση υπολογίζεται βάσει ενός μοντέλου αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας, σε αντίθεση με το υφιστάμενο μοντέλο της πραγματοποιηθείσας πιστωτικής ζημίας που ορίζεται από το Δ.Λ.Π. 39. Οι απαιτήσεις απομείωσης έχουν εφαρμογή στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος και σε EAMΛΣΕ (δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, χρεωστικοί τίτλοι, απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία), στις απαιτήσεις από μισθώματα, καθώς και σε συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με το μοντέλο απομείωσης του Δ.Λ.Π. 39, το οποίο δεν έχει εφαρμογή σε δανειακές δεσμεύσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, καθώς αυτά ήταν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Λ.Π. 37.

Κατά την αρχική αναγνώριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές («ΑΠΖ») από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανό να επέλθουν εντός των επόμενων 12 μηνών (ΑΠΖ 12 μηνών). Σε περίπτωση που ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά σε σχέση με το ύψος του κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση του μέσου, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ που προκύπτει από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του εν λόγω χρηματοοικονομικού μέσου (ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου). Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία αναγνωρίζονται ΑΠΖ 12 μηνών βρίσκονται στο ‘στάδιο 1’, αυτά για τα οποία θεωρείται ότι έχει προκύψει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βρίσκονται στο ‘στάδιο 2’, και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ούτως ώστε να θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση, ή αλλιώς, απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου, κατατάσσονται στο ‘στάδιο 3’. Για τα αγορασμένα από τρίτους ή χορηγηθέντα από την μητρική Τράπεζα απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (purchased or originated credit impaired – POCI), αναγνωρίζονται οι μεταβολές στις ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής από την αρχική τους αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημίας, με αναγνώριση των μεταβολών στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τυχόν ευνοϊκές αλλαγές για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία αποτελούν κέρδη από αντιλογισμό απομείωσης, ακόμη και αν οι αναμενόμενες ταμειακές ροές που προκύπτουν υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική τους αναγνώριση.

Η αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου καθώς και των ΑΠΖ απαιτείται να είναι αμερόληπτη, σταθμισμένη βάσει πιθανοτήτων και να περιλαμβάνει όλη τη διαθέσιμη πληροφόρηση που σχετίζεται με την αξιολόγηση αυτή, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των οικονομικών συνθηκών κατά την ημερομηνία αναφοράς, που να είναι λογικές και βάσιμες. Επιπλέον, η εκτίμηση των ΑΠΖ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη διαχρονική αξία του χρήματος. Ως εκ τούτου, η αναγνώριση και η επιμέτρηση της απομείωσης βασίζεται σε πληροφόρηση που αφορά στο μέλλον σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι ίσχυε με το Δ.Λ.Π. 39, και η απομείωση που προκύπτει ενδέχεται να παρουσιάζει υψηλότερα επίπεδα μεταβλητότητας.

27.2 Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 από τον Όμιλο της μητρικής Τράπεζας

Όλες οι απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 *Χρηματοοικονομικά Μέσα* υιοθετήθηκαν την 1η Ιανουαρίου 2018.

Ο Όμιλος της ΕΤΕ θα εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 9 αναδρομικά, επιλέγοντας τη μη αναμόρφωση των προηγούμενων περιόδων, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του ΔΠΧΑ 9. Κατά συνέπεια, τα συγκριτικά στοιχεία του έτους 2017, που θα περιλαμβάνονται στις ενδιάμεσες και ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου της ΕΤΕ για το έτος 2018, θα έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 και δε θα είναι συγκρίσιμα με την πληροφόρηση που θα παρουσιαστεί για το 2018. Οι διαφορές που θα προκύψουν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 θα αναγνωριστούν απευθείας στην καθαρή θέση κατά την 1^η Ιανουαρίου 2018.

Πρόγραμμα Υλοποίησης και διακυβέρνηση έργου

Ο Όμιλος της ΕΤΕ έχει θεσπίσει Πρόγραμμα υλοποίησης του ΔΠΧΑ 9 («το Πρόγραμμα») προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη και υψηλής ποιότητας εφαρμογή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Προτύπου, καθώς και τις επιπρόσθετες κατευθύνσεις που έχουν εκδοθεί από εποπτικούς φορείς έως σήμερα. Το Πρόγραμμα υλοποιείται από τις Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών, Δομής και Ελέγχου Διαχείρισης Κινδύνων, Διοικητικής Πληροφόρησης και Πληροφορικής του Ομίλου της ΕΤΕ και εποπτεύεται από την Συντονιστική Επιτροπή του έργου. Η Συντονιστική Επιτροπή αποτελείται από τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο (Πρόεδρος), τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου της ΕΤΕ (Group CFO), τον Βοηθό Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου της ΕΤΕ (Group CRO), τον Γενικό Διευθυντή Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας & του Ομίλου της ΕΤΕ (Group COO), τον Βοηθό Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Διαθεσίμων & Χρηματαγοράς (Group Treasurer) και τους Γενικούς Διευθυντές Λιανικής Τραπεζικής, Εταιρικής Τραπεζικής, Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης και Διεθνών Δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Έχει συσταθεί κεντρική Μονάδα Διαχείρισης Έργου (Project Management Office – PMO) με αποκλειστική αρμοδιότητα τη διαχείριση του Προγράμματος και έχει οριστεί Διαχειριστής του Έργου. Το Πρόγραμμα ΔΠΧΑ 9 διαχωρίζεται σε άξονες εργασιών (workstreams), για κάθε έναν εκ των οποίων έχει οριστεί υπεύθυνη Διεύθυνση και ομάδα εργασίας. Επιπλέον, έχουν διοριστεί εμπειρογνώμονες προκειμένου να συνδράμουν στην ανάπτυξη μοντέλων προσδιορισμού παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η Επιτροπή Ελέγχου και το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνονται τακτικά από τη Μονάδα Διαχείρισης Έργου - PMO σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος.

61

27.3 Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Η Εταιρεία χρησιμοποιεί τις ακόλουθες κατηγορίες επιμέτρησης για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος:

Η Εταιρεία αξιολογεί τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των χρεωστικών χρηματοοικονομικών μέσων κατά την αρχική αναγνώριση, προκειμένου να διαπιστώσει αν οι ταμειακές ροές είναι SPPI. Αυτό αναφέρεται ως «αξιολόγηση SPPI». Το ποσό των τόκων σε μια τυπική δανειακή σύμβαση, αποτελείται συνήθως από το αντάλλαγμα για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και για τον πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνεται. Το ποσό των τόκων μπορεί επίσης να περιλαμβάνει αντάλλαγμα για άλλους βασικούς κινδύνους, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας, λοιπά κόστη δανεισμού, καθώς και ένα περιθώριο κέρδους. Το ΔΠΧΑ 9 απαγορεύει το διαχωρισμό τυχόν ενσωματωμένων παραγώγων από μια υβριδική σύμβαση όταν το κύριο συμβόλαιο αποτελεί χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντός του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου. Στις περιπτώσεις αυτές, η αξιολόγηση SPPI πραγματοποιείται στο σύνολο του υβριδικού χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου

Όλα τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ταξινομούνται στο επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης περιουσιακών στοιχείων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος.

Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομούνται με βάση: α) το επιχειρηματικό μοντέλο βάσει του οποίου γίνεται η διαχείρισή τους και β) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Τα επιχειρηματικά μοντέλα αντικατοπτρίζουν τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία διαχειρίζεται τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα για τη δημιουργία ταμειακών ροών. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται βάσει σεναρίων τα οποία η Εταιρεία ευλόγως αναμένει να πραγματοποιηθούν και βασίζεται σε όλες τις σχετικές και αντικειμενικές πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά το χρόνο αξιολόγησης των επιχειρηματικών μοντέλων.

Αναφορικά με τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει τα ακόλουθα επιχειρηματικά μοντέλα:

- Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών.
- Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και για ενδεχόμενη πώληση. Ο σκοπός του επιχειρηματικού αυτού μοντέλου είναι η διαχείριση των καθημερινών αναγκών ρευστότητας και επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρεωστικών τίτλων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας δεν πωλούνται με σκοπό τη βραχυπρόθεσμη κερδοφορία.

27.4 Απομείωση

Ορισμός Αθέτησης

Η Εταιρεία έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς με τον ορισμό των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (Non Performing Exposures – NPE), όπως αυτός ορίζεται από τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (European Banking Authority – EBA) αναφορικά με τα μη εξυπηρετούμενα και υπό Ρύθμιση ανοίγματα, όπως υιοθετήθηκαν από τον Εκτελεστικό Κανονισμό της ΕΕ 2015/227 της 9^{ης} Ιανουαρίου 2015, που τροποποιεί τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά στην υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («EBA ITS»). Ο ορισμός της αθέτησης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 είναι εναρμονισμένος με αυτόν που χρησιμοποιείται για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, δηλ. όλα τα NPE θεωρούνται ως απομειωμένα.

Σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που δε θεωρείται απομειωμένο, ταξινομείται στο στάδιο 2 όταν έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική αναγνώριση, αλλιώς ταξινομείται στο στάδιο 1.

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η Εταιρεία αξιολογεί κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος του χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, συγκρίνοντας τον κίνδυνο αθέτησης που παρατηρείται καθ' όλη την υπολειπόμενη αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου με τον κίνδυνο αθέτησης κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης.

Η διαδικασία της Εταιρείας για την παραπάνω αξιολόγηση είναι πολυπαραγοντική και αποτελείται κυρίως από τρεις συνιστώσες:

- Ποσοτικά κριτήρια, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,
- Ποιοτικά κριτήρια, που βασίζονται κυρίως στην κατάταξη οφειλετών στην εσωτερική λίστα παρακολούθησης, όπου αυτή είναι διαθέσιμη, καθώς και στα ρυθμισμένα εξυπηρετούμενα ανοίγματα, σύμφωνα με τα EBA ITS, και
- Δείκτης «ασφαλείας», που αφορά στην εφαρμογή του τεκμηρίου που θέτει το ΔΠΧΑ 9, στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών.

Επιμέτρηση ΑΠΖ

Η Εταιρεία αναγνωρίζει πρόβλεψη ΑΠΖ κατά την αρχική αναγνώριση για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται και επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος, με εξαίρεση τα POCI και τις δανειακές δεσμεύσεις που δεν επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ. Για τα ανοίγματα εκείνα που δεν γίνεται εξατομικευμένη αξιολόγηση, αναγνωρίζεται πρόβλεψη ΑΠΖ σε συλλογική βάση.

Οι υπολογισμοί ΑΠΖ βασίζονται στις ακόλουθες παραμέτρους:

- **Άνοιγμα σε αθέτηση (Exposure at default - EAD):** Εκτίμηση του ανοίγματος σε μελλοντική ημερομηνία αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες μεταβολές του ανοίγματος μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών του κεφαλαίου και των τόκων, καθώς και των αναμενόμενων εκταμιεύσεων επί δανειακών δεσμεύσεων.

- **Συντελεστής μετατροπής εκτός ισολογισμού στοιχείων σε άνοιγμα (Credit conversion factor - CCF):** Ο συντελεστής αυτός μετατρέπει το ποσό ενός πιστωτικού ορίου καθώς και άλλων στοιχείων εκτός ισολογισμού σε EAD.
- **Πιθανότητα αθέτησης (Probability of default - PD):** Αντιπροσωπεύει την πιθανότητα ο πιστούχος/εκδότης να αθετήσει την χρηματοοικονομική υποχρέωσή του, η οποία αξιολογείται βάσει των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν κατά την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη να λαμβάνει υπόψη εκτιμήσεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν τον κίνδυνο αθέτησης για τους επόμενους 12 μήνες (πιθανότητα αθέτησης 12μήνου) για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του σταδίου 1, ή για την υπόλοιπη διάρκεια ζωής (πιθανότητα αθέτησης καθ' όλη τη διάρκεια ζωής) της υποχρέωσης, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία των σταδίων 2 και 3.
- **Ζημία σε περίπτωση αθέτησης (Loss Given Default - LGD):** Αντιπροσωπεύει την εκτίμηση της Εταιρείας για την έκταση της ζημίας από ανοίγματα που βρίσκονται σε αθέτηση. Το LGD διαφέρει ανάλογα με τον τύπο του αντισυμβαλλομένου, το είδος και την εξοφλητική προτεραιότητα της απαίτησης καθώς και τη διαθεσιμότητα εξασφάλισης ή άλλων στοιχείων που περιορίζουν την έκθεση της Εταιρείας. Το LGD εκφράζεται ως ποσοστό ζημίας ανά μονάδα ανοίγματος σε αθέτηση.
- **Επιτόκιο προεξόφλησης:** Είναι το τεκμαρτό προεξοφλητικό επιτόκιο βάσει του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μια προσέγγιση αυτού.

Οι ΑΠΖ καθορίζονται από την προβολή των PD, LGD και EAD στο μέλλον, ανά τρίμηνο για κάθε άνοιγμα ή υποσύνολο ανοιγμάτων που έχουν ομαδοποιηθεί, ξεχωριστά. Αυτοί οι τρεις συντελεστές πολλαπλασιάζονται μεταξύ τους και προσαρμόζονται για την πιθανότητα επιβίωσης, εάν απαιτείται. Με αυτόν τον τρόπο υπολογίζονται οι ΑΠΖ για κάθε μελλοντικό τρίμηνο, οι οποίες στη συνέχεια προεξοφλούνται στην ημερομηνία αναφοράς και αθροίζονται.

Εκτιμήσεις μελλοντικών οικονομικών συνθηκών

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον (forward looking information – FLI) ενσωματώνονται στην επιμέτρηση των ΑΠΖ για δάνεια που αξιολογούνται συλλογικά, μέσω των μοντέλων PD και LGD. Οι αναμενόμενες ανακτήσεις (μέσω ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης των εξασφάλισεων) που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό των ΑΠΖ των δανείων που αξιολογούνται εξατομικευμένα, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των εκτιμήσεων της Εταιρείας για την εξέλιξη των σχετικών μακροοικονομικών παραγόντων.

Η Εταιρεία χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια (βασικό, αισιόδοξο, απαισιόδοξο), τα οποία καθορίζονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Έρευνας και Ανάλυσης της μητρικής Τράπεζας, με σκοπό την εκτίμηση των ΑΠΖ με τέτοιο τρόπο ώστε να αντιπροσωπεύουν ένα αμερόληπτο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό, το οποίο καθορίζεται από την αξιολόγηση του εύρους των πιθανών αποτελεσμάτων. Το αισιόδοξο και απαισιόδοξο σενάριο δεν πρέπει να αντιπροσωπεύουν απαραίτητα το καλύτερο και χειρότερο σενάριο αντίστοιχα. Για κάθε σενάριο, η σχετική ΑΠΖ πολλαπλασιάζεται με την πιθανότητα του σχετικού σεναρίου. Τα μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου. Οι μακροοικονομικές μεταβλητές που επηρεάζουν το επίπεδο των ΑΠΖ (μέσω συλλογικής ή εξατομικευμένης αξιολόγησης) είναι η ιδιωτική κατανάλωση, ο δείκτης τιμών καταναλωτή, το ΑΕΠ, ο γενικός δείκτης τιμών χρηματιστηρίου, ο δείκτης τιμών οικιστικών ακινήτων, το ποσοστό ανεργίας, οι τιμές ακινήτων (σύνθετος δείκτης αποτελούμενος από εμπορικά και οικιστικά ακίνητα και γραφεία) και οι τιμές ναύλων.

27.5 Εκτιμώμενη επίδραση στην καθαρή θέση την 1η Ιανουαρίου 2018

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1^η Ιανουαρίου 2018 εκτιμάται ότι θα έχει αρνητική επίπτωση στην καθαρή θέση της Εταιρείας κατά περίπου €4,46 εκατ. Η επίπτωση αυτή οφείλεται στις αλλαγές των απαιτήσεων απομείωσης καθώς και στις νέες απαιτήσεις ταξινόμησης και επιμέτρησης. Η Εταιρεία δεν θα αναγνωρίσει σχετική αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από την επίδραση του ΔΠΧΑ 9 κατά την 1η Ιανουαρίου 2018.

Οι αναμενόμενες εκτιμήσεις βασίζονται στις λογιστικές πολιτικές, παραδοχές και εκτιμήσεις της Εταιρείας, όπως έχουν διαμορφωθεί έως σήμερα, και θα οριστικοποιηθούν κατά τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που λήγει την 31 Δεκεμβρίου 2018. Κατά συνέπεια, οι παραπάνω εκτιμήσεις ενδεχομένως να τροποποιηθούν εντός του 2018. Η οριστική επίπτωση κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 θα συμπεριληφθεί στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση που θα δημοσιευθεί για την εν λόγω χρήση.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Απομείωση

Οι προβλέψεις ΑΠΖ για τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος κατά την 1η Ιανουαρίου 2018, παρουσιάζονται παρακάτω:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	22.326	2.904	31.775	57.005
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(40)	(16)	(17.790)	(17.846)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	22.286	2.888	13.985	39.159
Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	143.222	109.791	280.442	533.455
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(489)	(2.110)	(40.524)	(43.123)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	142.733	107.681	239.918	490.332
Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	165.548	112.695	312.217	590.460
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(529)	(2.126)	(58.314)	(60.969)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	165.019	110.569	253.903	529.491

27.6 Εκτίμηση επίπτωσης στα εποπτικά κεφάλαια

Στις 12 Δεκεμβρίου 2017, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθέτησαν τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/2395 (ο "Κανονισμός"), ο οποίος τροποποίησε τον Κανονισμό 575/2013 με το άρθρο 473α, παρέχοντας τη δυνατότητα στα πιστωτικά ιδρύματα να εφαρμόσουν σταδιακά την επίπτωση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 στα εποπτικά κεφάλαια.

Ειδικότερα, κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν τη δυνατότητα να συμπεριλάβουν στο Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), ένα μέρος των αυξημένων προβλέψεων ΑΠΖ κατά τη διάρκεια μιας πενταετούς μεταβατικής περιόδου που αρχίζει το 2018. Το μέρος των προβλέψεων ΑΠΖ που μπορεί να συμπεριληφθεί στο Δείκτη CET1 θα μειώνεται με την πάροδο του χρόνου έως ότου μηδενιστεί, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Επιπλέον, σύμφωνα με την παράγραφο (4) του Κανονισμού, εάν οι προβλέψεις ΑΠΖ που έχουν προκύψει κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 για τα στάδια 1 και 2, αυξηθούν μεταγενέστερα, παρέχεται η δυνατότητα στα πιστωτικά ιδρύματα να συμπεριλάβουν την εν λόγω αύξηση στις μεταβατικές διατάξεις.

Η Εταιρεία αποφάσισε να μην εφαρμόσει τις μεταβατικές διατάξεις που προβλέπονται στο Άρθρο 1 του προαναφερθέντος Κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων της παραγράφου (4). Συνεπώς, εντός της χρήσης του 2018 θα ενσωματώσει τη συνολική επίπτωση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 στα εποπτικά της κεφάλαια.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Αναμορφώσεις στοιχείων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Στην κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων και στην κατάσταση ταμειακών ροών της Εταιρείας, την 31 Δεκεμβρίου 2017, έχουν γίνει αναμορφώσεις που παρουσιάζονται στους επόμενους πίνακες προκειμένου τα ποσά να καταστούν ομοειδή και συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα ποσά της τρέχουσας χρήσης.

Πιο συγκεκριμένα:

- Τα έξοδα των επιδίκων πελατών ποσού €634 χιλ. που παρουσιάζονταν στα «Έξοδα προμηθειών» μεταφέρθηκαν στα «Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα» (Λοιπά διοικητικά έξοδα),

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

- Τα έξοδα λειτουργικής μίσθωσης αυτοκινήτων ποσού €1.702 χιλ. που παρουσιάζονταν στα «Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα» (Δαπάνες μισθωμένων αυτοκινήτων) μεταφέρθηκαν στα «Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης» (Έσοδα μισθωμένων αυτοκινήτων),
- Οι αμοιβές των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των αποσπασμένων υπαλλήλων ποσού €122 χιλ. και ποσού €106 χιλ. αντίστοιχα που παρουσιάζονταν στις «Δαπάνες προσωπικού» (Μισθοί) μεταφέρθηκαν στα «Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα» (Αμοιβές μελών Δ.Σ. και Λοιπές αμοιβές & παροχές τρίτων αντίστοιχα),
- Προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις ποσού €1.608 χιλ. μεταφέρθηκαν στις «προβλέψεις απομείωσης ανακτηθέντος εξοπλισμού».

Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων

31.12.2016

Χιλιάδες €	31.12.2016		
	Αναμορφωμένα ποσά	Δημοσιευμένα ποσά	Αναμορφώσεις
Έξοδα προμηθειών	(423)	(1.057)	634
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	9.055	10.757	(1.702)
Δαπάνες προσωπικού	(2.082)	(2.310)	228
Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα	(3.293)	(4.133)	840
Προβλέψεις απομείωσης ανακτηθέντος εξοπλισμού	(1.029)	579	(1.608)
Προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(5.912)	(7.520)	1.608

65

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

31.12.2016

Χιλιάδες €	31.12.2016		
	Αναμορφωμένα ποσά	Δημοσιευμένα ποσά	Αναμορφώσεις
Ταμειακές Ροές Λειτουργικών Δραστηριοτήτων			
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη κατάσταση αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές:	6.941	6.941	0
Απομείωση λοιπών στοιχείων ενεργητικού	1.029	(579)	1.608
Προβλέψεις απομείωσης δανείων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	5.912	7.520	(1.608)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Δεν υπάρχουν σημαντικά, μεταγενέστερα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2017, γεγονότα τα οποία να αφορούν την Εταιρεία και για τα οποία να επιβάλλεται σχετική αναφορά σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.

Οι ανωτέρω χρηματοοικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο και από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων στις 13 Ιουλίου 2018 και έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική σελίδα www.ethnolease.gr.